

2007 sausio 30
Nr. 2

Lietuvos
Katalikų
Bažnyčios
informacijos
centro
leidinys

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Šiame numeryje:

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	2
Maldos už pasaulio krikščionių vienybę savaitė Lietuvoje	3
Paminėtos Sausio 13-osios šešioliktosios metinės	6
Marijos diena Šiluvoje: padėka Dievo Motinai už Lietuvos laisvę	7
Panevėžio vyskupijos kunigų susirinkimas	8
Vilkaviškio vyskupijos šeimų šventė Alytuje	9
Klaipėdoje įkurta nauja parapija	10

Homilijos

NUODĖMINGI ŽVEJAI 5 eilinis sekmadienis (C)	11
NAUJAS PAVEIKSLAS 6 eilinis sekmadienis (C)	12

Dokumentai

Lenkijos vyskupų žodis visiems Bažnyčios Lenkijoje tikintiesiems	13
--	----

Straipsniai

DIEVO ŽODŽIO SKAITYMAS (II)	15
-----------------------------	----

Bažnyčia pasaulyje

Laiduoti migrantams ir jų šeimoms apsaugą	21
Popiežius reikalauja teisinio statuso Bažnyčiai Turkijoje	21
Popiežius: krikščionių vienybė – „Dievo dovana“	22
Šventasis Sostas trokšta „konstruktyvaus dialogo“ su Kinija	23
Jono Pauliaus II sekretoriaus memuaruose atskleidžiama įdomių detalių apie buvusį popiežių	23

Nuoširdžiai sveikiname Jo Eminenciją kardinolą Audrį Juozą Bačkį 70 metų jubiliejaus ir Vilniaus arkivyskupo tarnystės sukakties proga

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Sausio 18 d. Vilniuje vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Kartu su Lietuvos vyskupais posėdžiavo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbriggenas. Jis informavo vyskupus, kad minint Pasaulinę migrantų ir pabėgėlių dieną lankėsi Pabradės užsieniečių registracijos centre.

Vienas svarbiausių plenarinio posėdžio klausimų buvo *Katalikų Bažnyčios katekizmo kompendiumo* vertimo į lietuvių kalbą peržiūra ir patvirtinimas. 2005 m. išleistas *Kompendiumas* yra sudarytas iš klausimų ir trumpų atsakymų, aiškinančių tikėjimo tiesas. Jame iš viso yra 598 punktai. Tai prieš 15 metų išėjusio išsamaus *Katalikų Bažnyčios katekizmo*, kuris lietuvių kalba išleistas 1996 m., santrauka – visiems prieinama ir suprantama knyga. *Kompendiumas* bus išleistas Lietuvoje jo vertimą patvirtinus Šventajam Sostui.

Lietuvos vyskupijų ganytojai svarstė LR Seimo ir JAV lietuvių bendruomenės komisijos kreipimąsi dėl lietuvių parapijų Jungtinėse Amerikos Valstijose išlikimo. Lietuvos vyskupai negali tiesiogiai tvarkyti kitos šalies Vyskupų konferencijos teritorijoje esančių parapijų reikalų, tačiau savo ruožtu sieks, kad jos nebūtų uždaromos. Šios parapijos yra reikšmingos kaip lietuvių katalikų centrai, kaip tikėjimo bei kultūros paveldas, taip pat jos teikia galimybę evangelizuoti naujuosius išeivius. Amerikoje gyvenantys tautiečiai jaučia atsakomybę už bendruomenių lėšomis pastatytas bažnyčias ir namus, tačiau svarbiausia, kad patys lietuviai gausiai jose rinktųsi – tuomet parapijos išliktų gyvybingos.

Vyskupai aptarė serialo „Popiežiaus miestas“ demonstravimą Lietuvoje. Nors katalikai yra įsitikinę, kad serialas tendencingai vaizduoja religiją bei kursto pasityčiojimą, niekinimą ir neapykantą tikėjimo pagrindu, tačiau jį rodyti nebuvo uždrausta. Šis faktas, taip pat dažni smurto, prievartos vaizdai visuomenės informavimo priemonėse verčia susimąstyti, ar tikrai Lietuvoje padaryta viskas, kad prisidengus žiniasklaidos laisve nebūtų užgauliojamos ištisos piliečių grupės, kad nepilnamečiai būtų apsaugoti nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio. Svarbu ieškoti būdų padėčiai gerinti.

Lietuvos vyskupai taip pat aptarė UAB „Adomo Jakšto spaustuvė“ akcijų pardavimo eigą. Neturėdama lėšų naujoms investicijoms, Lietuvos Vyskupų Konferencija visas jai priklausančios spaustuvės akcijas nusprendė parduoti UAB „AJS Projektai“, kuri ruošiasi investuoti į įmonę ir tęsti leidybinę veiklą.

Po posėdžio surengtų pietų metu vyskupai pasveikino kardinolą Audrį Juozą Bačkį, netrukus minėsiantį 70 metų jubiliejų ir 15 metų buvimo Vilniaus arkivyskupu sukaktį.

Kitas plenarinis Lietuvos Vyskupų Konferencijos posėdis bus surengtas vasario 27 d. Kaišiadoryse.

-lvks-

Diakonų šventimai

Vilniuje

Sausio 20 d. Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos koplyčioje Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis diakonais įšventino akolitus Mareką Butkevičių, Saulių Bužauską, Edvardą Dukelį, Vitalijų Kiselį, Zbignevą Mickevičių, Povilą Narijauską, Marių Žitkauską ir Kaišiadorių vyskupijos akolitą Algirdą Akelaitį. Šventimuose dalyvavo šventinamuosius ugdę kunigai, dėstytojai, bičiuliai ir šeimų nariai, Vilniaus seminarijos parengiamojo kurso vadovai ir auklėtiniai.

Šv. Mišias aukojo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, Kunigų seminarijos rektorius kun. Robertas Šalaševičius, iš JAV atvykęs mons. Jurgis R. Šarauskas bei apie 30 Vilniaus arkivyskupijos ir Kaišiadorių vyskupijos kunigų. Per pamokslą kardinolas A. J. Bačkis kalbėjo apie pašaukimo į kunigystę svarbą ir prasmę. Jis drąsino šventinamuosius savo tarnystėje prisiminti Jeremijo žodžius apie tai, jog Dievas kiekvieną pažįsta ir dovanoja savo pašaukimą. Ganytojas išreiškė troškimą, kad įšventinti diakonai visą gyvenimą liktų Jėzaus artumoje, brangintų ir dažnai skaitytų Šv. Raštą. Kardinolas taip pat priminė pal. J. Matulaičio dažnai kartotą mintį: „Jausti su Bažnyčia“, kvietė visada likti vienybėje su Bažnyčios mokymu, palaikyti vieniems kitus, įvairiai ugdyti tarpusavio vienybę.

Kaune

Sausio 21 d., švenčiant pagrindines šv. Mišias Kauno arkikatedroje bazilikoje, diakonų tarnystei įšventinti du Kauno kunigų seminarijos klierikai – Mindaugas Smetonis ir Darius Varnelis. Šventimus diakonams suteikė ir Eucharistijos liturgijai vadovavo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, koncertavo prel. doc. dr. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, kunigų seminarijos vadovai.

Per pamokslą arkiv. S. Tamkevičius džiugia pavadino tą dieną, kai Die-

vas pakvietė bendradarbiauti naujuosius diakonus – drąsius jaunos žmones, kurie nori „ne prisitaikyti prie pasaulio, bet keisti jį pagal Dievo žodį“. Dievo žodžio svarbą ganytojas priminė Senojo Testamento pavyzdžiu, kai, atstadius šventyklą, žmonės verkė supratę, jog nesilaikė Dievo įstatymo. Pasak ganytojo, ir Lietuvos žmonės, atkūrę nepriklausomybę, dar nepadarė paties svarbiausio – „tauta nepasižadėjo laikytis Dievo įstatymo, kuris įrašytas kiekvieno žmogaus širdyje ir Šventajame Rašte“. Arkivyskupas ragino kiekvienuose namuose turėti Šventąjį Raštą, jį kasdien skaityti ir apmąstyti. Priminęs, jog „skelbti Dievo žodį – viena iš svarbiausių dvasininko pareigų“, jis atkreipė dėmesį, kad ši pareiga neatsiejamai susijusi su skelbiančiojo gyvenimo pavyzdžiu ir tarnavimu, kuris Bažnyčioje labai branginamas. „Malda palydėkime naujuosius diakonus, visus Lietuvos diakonus ir kunigus, kad jie drąsiai ir autentiškai skelbtų Dievo žodį, kuris pasauliui teiktų taiką ir vienybę ir padėtų eiti į Tėvo namus“, – sakė ganytojas.

Panevėžyje

Sausio 21 d. Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje vysk. Jonas Kauneckas diakonato šventimus suteikė Justui Jasėnui, Aivarui Kecoriui, Mindaugui Mizarui ir Mindaugui Šakiniui. Diakonas Mindaugas Šakinis nuo sausio 28 d. iki kovo 1 d. paskirtas pastoraciniam darbui Panevėžio šv. apašt. Petro ir Povilo parapijoje. Kiti trys tęs studijas Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje.

Šv. Mišias aukojo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, Vilniaus ir Erfurto kunigų seminarijų rektoriai, mons. J. R. Šarauskas, vyskupijos generalvikaras kun. dr. Robertas Pukėnis, kartu meldėsi prel. Bronius Antanaitis, mons. Alfonsas Svarinskas, kun. dr. Andrius Narbekovas, t. Kazimieras Juozas Šumskas OFM Cap., per 20 Panevėžio vyskupijos kunigų. Per pamokslą vysk. Jonas Kauneckas naujesiems diakonams linkėjo, nepaisant dvasinio sąstingio ir stiprėjančio priešiško sakraliems dalykams, pasitikėti Aukščiausiojo pagalba ir uoliai, kantriai bei ryžtingai apaštalausti panaudojant visas jėgas, būdus ir galimybes. Ganytojas ragino: „Jei jūsų neįsileis pro duris, stenkites patekti pro langus!“ Vyskupas supažindino tikinčiuosius su pasirengimo kunigybei pakopomis, kalbėjo

Maldos už pasaulio krikščionių vienybę savaitė Lietuvoje

Vilniuje

Sausio 26 d. Vilniaus šv. Jono Krikštytojo ir šv. Jono Apaštalo ir Evangelisto bažnyčioje, kaip ir kiekvienais metais užbaigiant Maldos už visų pasaulio krikščionių vienybę savaitę, surengtos ekumeninės pamaldos. Visus susirinkusius pasveikino jėzuitų provincijolas Aldonas Gudaitis SJ. Pamaldose dalyvavo liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis, stačiatikių kunigas Sergijus Neiftachas, reformatų kunigas Tomas Šernas, graikų katalikų apeigų kunigas Petro Pavlo Jachimecas OSBM, *Tikėjimo žodžio* pastorius Giedrius Saulytis, metodistų pastorius Herbertas Lange ir laisvųjų krikščionių bendruomenės vadovas Artūras Rulinskas, o apeigoms vadovavo Romos Katalikų Bažnyčios kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Tarp pamaldose dalyvavusių krikščionių buvo ir kitų konfesijų tikinčiųjų, kurie dar tik pradeda savo kelią ekumenizmo link.

Pamaldose įvairių bendruomenių atstovai skelbė atgailos maldavimus ir prie altoriaus atnešė susitaikymo, ramybės ir gerovės simbolius: javų pėdą, namelį su angeliukais, iškeptą duoną su avinėliu. Kaip jau tapo tradicija, skirtingų bendruomenių atstovai krikščionių susirinkimui skelbė visuotinių maldų intencijas už vienybę, taiką, bendradarbiavimą, brandesnę, ryžtingesnę ir atkaklesnę visų Kristaus sekėjų tikėjimą. *Tikėjimo žodžio* nariai giedojo psalmę, šlovinimo giesmes, ypatingai pagerbdami Bibliją, Laisvųjų krikščionių bendruomenės nariai vaidmenimis skaitė skaitinį iš Senojo Testamento. Krikščionys Dievui dėkojo už tai, kad gali drauge rinktis ir melstis Jo vardu. Pamokslą sakęs liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis pabrėžė, kad krikščionys gali daug nuveikti tarnystės artimui srityje ir vis labiau mylėdami, skaitydami Dievo žodį. Taip pat tikėjimo liudijimo pavyzdžių pateikė reformatų kunigas Tomas Šernas. Visi susirinkusieji sukalbėjo Nikėjos-Konstantinopolio tikėjimo išpažinimą, „Tėve mūsų“ maldą. Krikščionių bendros apeigos baigtos kardinolo Audrio Juozo Bačkio ir kitų konfesijų dvasininkų suteiktu palaiminimu.

Po bendrų maldų gausiai apeigose dalyvavę įvairių krikščioniškų konfesijų tikintieji šoninėje bažnyčios navoje vaišinosi namininiais sausainiais, pyragais, gėrė arbatą ir bendravo.

Kaune

Užbaigiant Maldos už krikščionių vienybę savaitę, sausio 25 d. vakare paminklinėje Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje vyko ekumeninės pamaldos. Procesija prie altoriaus prasidėjusioms pamaldoms vadovavo Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas dr. Jonas Ivanauskas, dalyvavo stačiatikių kunigas Igor Rinkevič, evangelikų liuteronų kunigas Erikas Laiconas, evangelikų reformatų kunigas Julius Norvila, prelatas doc. dr. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, parapijos klebonas dekanas kun. Vytautas Grigaravičius, vikaras kun. Julius Grigonis.

Iš pradžių vysk. J. Ivanauskas pasveikino kitų krikščioniškų konfesijų dvasininkus ir visus pamaldų dalyvius, nuoširdžiai pasidžiaugė galimybėmis klausytis to, ką Dievas nori pasakyti per mūsų brolius ir seseris, ir drauge liudyti pasauliui prisikėlusį Kristų, ypač meldžiantis už išgyvenančius kančią ir atstūmimą. Apie dvasinį solidarumą su kenčiančiais pasaulyje kalbėjo ir evangelikų liuteronų kun. E. Laiconas: kelias minutes visi buvo pakviesti tyloje pabūti su esančiais savo kančioje. Prisikėlimo bažnyčios chorui sugiedojo giesmę „Dieve, arčiau Tavęs“, vysk. J. Ivanauskas pakvietė bendrai Viešpaties maldai.

Pamaldose žodį taręs evangelikų reformatų kun. J. Norvila sakė, jog su džiaugsmu kasmet išgyvenąs tokios bendros maldos ir vienybės Kristuje galimybę. „Kartą per metus susirenkame, kad laimintume vieni kitus, o sugrįžę į savo tikėjimo namus melstumės vieni už kitus ir vieni kitus laimintume“, – kalbėjo dvasininkas. Stačiatikių kun. I. Rinkevič pabrėžė visų bendrumą Viešpaties kūne ir apgailestavo, jog šiuolaikinis žmogus skaudžiai išgyvena laiko beprasmiškumą, jei jo gyvenime nėra Dievo.

Per pamokslą vysk. J. Ivanauskas nuoširdžiai džiaugėsi, jog turime brolius ir seseris, kurie dėl įvairių socialinių ir istorinių aplinkybių yra kitaip matantys ir kitaip suprantantys, tačiau brangina tą patį Kristų, vieni kitus ir jaučiasi viena krikščionių šeima. „Tegul Dievo Dvasia šią krikščionių vienybės savaitę siunčia kaip ženklą, jog su savo tikėjimo broliais ir seserimis galime susitikti tame pačiame ir vieninteliame šventumo kelyje – Kristuje“, – užbaigdamas sakė ganytojas.

Kauno stačiatikių bažnyčios chorui sugiedojus Tikėjimo išpažinimą, dvasininkai linkėjo ramybės, o paskui prieidami prie tikinčiųjų uždegė jų atsiņestas žvakeles kaip Kristaus šviesos ženklą. Po maldavimų vysk. J. Ivanauskas suteikė palaiminimą, o parapijos klebonas kun. V. Grigaravičius padėkojo visiems pamaldų dalyviams.

Per agapę vysk. J. Ivanauskas pakvietė kitų krikščioniškų konfesijų dvasininkus vasario mėn. susitikti Prisikėlimo bažnyčioje. Visiems pritarus, ketinama pasidalyti patirtimi apie kunigo vaidmenį parapijos gyvenime.

Tą vakarą maldų už krikščionių vienybę savaitėi buvo skirtos ir Taizė pamaldos Šv. Pranciškaus Ksavero (jėzuitų) bažnyčioje. Pamaldoms vadovavo Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų (Vytauto Didžiojo) bažnyčios rektorius kun. Kęstutis Rugevičius, dalyvavo evangelikų liuteronų kun. Saulius Juozaitis. Taizė giesmes giedojo Piligrimystės pasirengimo centro ir Petrašiūnų parapijos chorai. Gausiems šių pamaldų dalyviams homiliją pasakęs kun. K. Rugevičius atkreipė dėmesį, jog tikroji vienybė prasideda prie kryžiaus, kai atnešame prie jo šio pasaulio rūpesčius.

Šiauliuose

Sausio 21 d. 19 val. Šiaulių krikščioniškųjų bendruomenių atstovai susirinko į bendras ekumenines pamaldas. Bendruomenių vadovai teigė, jog ši tradicija, Šiauliuose prasidėjusi prieš aštuonerius metus, visiems yra brangi. „Tai padeda mums kaskart geriau vieniems kitus pažinti“, – sakė jungtinės metodistų Bažnyčios pastorius. „Kai pradėjome rinktis drauge, supratau, kad galime kartu dirbuotis, kartu daryti gerus darbus“, – teigė liuteronų pastorius.

Ekumeninės pamaldos vyko Šiaulių šv. Petro ir Povilo katedroje. Kartu meldėsi katalikai, liuteronai, laisvieji krikščionys, metodistai ir *Tikėjimo žodžio* bendruomenės nariai. Pamaldoms vadovavo Šv. Jurgio parapijos klebonas Egidijus Venckus. Jis pristatė šių metų Maldos už pasaulio krikščionių vienybę savaitės temą bei du kvietimus krikščioniškoms Bažnyčioms – siekti krikščioniškos vienybės bei vienytis atsiliepiant į žmogiškąją kančią. Keletą minučių trukusi tyla padėjo išsigilinti ir geriau suprasti Morkaus evangelijos žodžius bei vienijimosi reikšmę. Vienybę skleidė ir maestro Stanislovo Žalalio vadovaujamo Šiaulių kamerinio mišraus choro „Bičiuliai“ atliekamos giesmės.

Pamaldų metu krikščioniškųjų bendruomenių atstovai dalijosi mintimis, kodėl reikia vienytis. Šiaulių vyskupijos kancleris kunigas Remigijus Čekavičius pabrėžė, jog visi esame vieno kūno nariai, tad Viešpats mums kalba ir

apie diakonų ištvėrmę, ilgą ir sudėtingą kelią – laipsnišką pasiuošimą šios dienos diakonato svarbioms iškilimėms – kunigystės pradžiai. Ganytojas išryškino kunigo tikrojo vyriškumo esmę: dvasinę tėvystę, rūpinimąsi silpnais ir skriaudžiamaisiais, katalikiškų pažiūrų sklaidą siekiant vienybės ir darnos tikėjimo dalykuose ir kasdienybėje, gebėjimą nuolat ir atkakliai siekti vis aukštesnių tikslų. Vyskupas J. Kauneckas visiems diakonams linkėjo tapti tikrojo vyriškumo pavyzdžiais.

–sbuž, kasp, av, P-

Lietuvos pranciškonai išsirinko naują vadovybę

Sausio 14–19 d. Kretingoje vyko Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos šv. Kazimiero provincijos kapitula. Kapitula – tai šio vienuolinio ordino Lietuvoje aukščiausioji kolegiali struktūra, šaukiama kas trejus metus. Šioje kapituloje kaip delegatai ir pagal einamas pareigas dalyvavo 21 brolis, turintis balsavimo teisę. Kapituloje sprendžiami pagrindiniai vienuolių gyvenimo klausimai, misijos ypatumai, aptariama bendra situacija, tvirtinami projektai bei renkama nauja Lietuvos pranciškonų vadovybė.

Kapituloje sausio 18 dieną šešeriems metams provincijos ministru (provincijolu) buvo išrinktas kunigas Astijus Kungys OFM, o provincijos vikaru (viceprovincijolu) – kunigas Linas Voldopjanovas OFM.

Kun. A. Kungys gimė 1963 metais, pirmuosius vienuolinius įžadus davė 1985-aisiais, amžinuosius – 1989 metais. Į kunigus buvo išventintas 1989 m. liepos mėnesį. Pastaruosius šešerius metus brolis Astijus buvo Vilniaus šv. Pranciškaus Asyžiečio (Bernardinų) parapijos klebonas ir Vilniaus šv. Pranciškaus ir šv. Bernardino vienuolyno gvardijonas. Brolis Astijus buvo kviečiamas į įvairius kultūrinius, visuomeninius, pilietinius sambūrius. Jo rūpesčiu prikeltas naujam gyvenimui senas Vilniaus vienuolyno pastatas Maironio gatvėje, ant Vilnelės upės kranto, pradėtas svarbus socialinis darbas su neįgaliaisiais ir nuo narkotikų priklausomais žmonėmis Vilniaus Bernardinų parapijoje. 2001–2002 m. Astijus vedė TV laidą „Atverk duris“. Kunigą žmonės pažįsta kaip labai šiltą, atvirą nuodėmklau-

si, dvasios vadovą, gabų rekolekcijų vedėją.

-kap-

Pristatytas Vilniaus arkivyskupijos katechetikos centro 2007 m. veiklos planas

Sausio 4 d. Vilniaus arkivyskupijos katechetikos centras (VAKC) katalikų tikybos mokytojus ir katechetus pakvietė į šventę „Trijų Karalių belaukiant“. Jos metu buvo pristatytas VAKC 2007 m. veiklos planas. Šventė prasidėjo šv. Mišiomis, kurias koncelebravo vyskupas Juozas Tunaitis.

Pasak VAKC vadovės Linos Jakučionienės, 2007-ieji VAKC veiklos metai skirti temai „Krikščioniškojo gyvenimo akimirkos“, todėl Katechetikos centro vienas svarbiausių uždavinių – ugdyti tikybos mokytojus ir katechetus bendruomeniškai ir dvasiškai. Jau šių metų rugpjūčio 23–25 d. planuojamos rekolekcijos metodinės tarybos nariams ir metodinių būrelių vadovams Šiluvos Jono Pauliaus II rekolekcijų namuose. Vilniaus arkivyskupijos Trinapolio rekolekcijų namuose rugsėjo 29–30 d. vyks rekolekcijos jauniems specialistams, lapkričio 24–25 d. – tikybos mokytojams, o lapkričio 30 – gruodžio 1 d. – katechetams.

Kaip ir kiekvienais metais, daug dėmesio bus skiriama katalikų tikybos moksleiviams. VAKC kartu su Vilniaus arkivyskupijos mokytojų Metodine taryba šiais metais organizuos net tris konkursus įvairių amžiaus grupių mokiniais. IV kl. moksleiviai kviečiami dalyvauti konkurse „Esu katalikas“, VII–VIII kl. mokiniai – fotografijos konkurse „Mūsų liturginiai metai“, o IX–XI kl. moksleiviai – konkurse „Geroji Naujiena šiandien“.

Religinio ugdymo srityje planuojamas tikybos mokytojų kompetencijos tobulinimo seminarų ciklas „Žmogaus asmens orumas“, vyksiantis 2007 m. vasario, balandžio, spalio bei lapkričio mėn. Tikybos mokytojai kviečiami dalyvauti ir kituose kvalifikaciniuose seminaruose, tokiuose kaip „Proceso drama Biblijoje“, „Informacinių technologijų taikymas tikybos pamokose“, „Biblinė ir liturginė simbolika“.

Viena iš prioritetinių VAKC veiklos sričių yra papartinė katechezė. Planuojama rengti gavėnios ir advento kate-

per kitų krikščioniškų bendruomenių brolius ir seseris. „Kaip Kristaus kūnas, esame pašaukti būti vieningi ir vykdyti jo misiją“, – teigė kancleris. Apie misiją kalbėjo ir Laisvųjų krikščionių bendruomenės atstovas: „Mums visiems, kurie esame Kristaus mokiniai, patikėta didelė užduotis – skelbti Evangeliją. Skelbti ne tik žodžiais, bet ir darbais bei gyvenimo pavyzdžiu.“ *Tikėjimo žodžio* bendruomenės atstovė kaip vieną svarbiausių vienijimosi motyvų išskėlė meilę: „Meilė Dievui yra tai, kas artina mus vieną prie kito.“

Kalbėta ir apie pagalbą kenčiančiajam. „Padėdami vieni kitiems padedame išlaikyti ramybę širdyse“, – sakė jungtinės metodistų Bažnyčios pastorius. O svarbiausia, anot katalikų kunigo, kad kiekvienas žingsnis vienybės link stiprina Kristaus kūną. Ši stiprybė buvo labiausiai juntama, kai visi krikščionys susikibę rankomis kalbėjo „Tėve mūsų“ maldą, kai vienas kitam tiesė rankas linkėdami ramybės ir kartu sustoję giedojo tas pačias giesmes. Pamaldų pabaigoje bendruomenių vadovai suteikė palaiminimą ir priminė Kristaus siuntimą – kartu skelbti Evangeliją.

Klaipėdoje

Sausio 21 d. vakarą Klaipėdos Kristaus Karaliaus bažnyčioje vykusioms ekumeninėms pamaldoms vadovavo Telšių vyskupas ir Lietuvos Vyskupų Konferencijos Ekumeninių reikalų tarybos pirmininkas Jonas Boruta SJ, dalyvavo šešiolika skirtingų krikščioniškų bendruomenių atstovų. Katalikų Bažnyčiai atstovavo kun. V. Gedgaudas, kun. V. Viktoravičius, kan. J. Paulauskas, prel. Vt. Gustaitis, kun. R. Liuberskis, kun. Č. Degutis, kun. S. Stumbra, diak. P. Jaraminas, diak. R. Norkus ir diak. K. Petravičius; liuteronų evangelikų Bažnyčiai – kun. R. Moras; evangelikų baptistų bendruomenei – pastorius Andriejus Briauynys; evangelikų reformatų Bažnyčiai – diakonė Sigita Švambarienė, *Išganymo Armijos* kapitonė Susanne Ketler-Riutkenen, Lietuvos krikščioniškojo koledžo (LCC) kaplionė Sharon Brubaker.

Po tylos ir įžanginės maldos visi ekumeninių pamaldų dalyviai kalbėjo Kristaus išmokytą maldą „Tėve mūsų“. Pirmąjį Dievo žodžio skaitinį iš Pirmosios Samuelio knygos perskaitė diakonas K. Petravičius. Mintimis pasidalijo Klaipėdos liuteronų evangelikų parapijos klebonas R. Moras: „Sveikinu jus paskatintas apaštalo Pauliaus žodžiu: *Jūs širdyse teviešpatauja Kristaus ramybė*. Ramybės mes dažnai pasigendame. Tai ilgesys, kurio trokštame. Gražu, kad galime jos linkėti, nes ramybė nėra tik gestas, juk ji ateina iš Viešpaties. Kai pažįstame Dievo teisumą, gauname ir ramybę. Tegu Kristaus ramybė keičia tautų ir valstybių santykius. Tad ramybės visiems.“ *Išganymo Armijos* kapitonė S. Ketler-Riutkenen kvietė krikščionis būti Dievo rankomis čia ir šiandien.

Antrąjį skaitinį iš Pirmojo laiško korintiečiams perskaitė diakonas R. Norkus. Kreipdamasis į susirinkusiuosius evangelikų baptistų bendruomenės pastorius A. Briauynys linkėjo ryžto drąsiai žengti gyvenimo drauge link. Evangelikų reformatų bendruomenės diakonė S. Švambarienė priminė, jog svarbiausia „bendrystė Dvasioje“.

Evangeliją pagal Morkų skaitė diakonas R. Norkus. Į susirinkusiuosius kreipėsi vyskupas Jonas Boruta SJ pabrėžė, kad visi „krikštu esame kviečiami skelbti Dievo žodį. Reikia priimti Kristaus gydomąją malonę ir tapti reginčiais, žinančiais Kristaus mylimų žmonių kančias ir dejones. Negalime būti nebylūs. Evangelijos liudijimas padės pasiekti ir visų krikščionių vienybę.“

Tolesnėse apeigose visi pamaldų dalyviai išpažino tikėjimą garsiai kalbėdami Nikėjos tikėjimo išpažinimą. Po tikėjimo paliudijimo, atsiprašę už klaidas, spaudė vieni kitiems ranką ir linkėjo ramybės. Užtarimo ir dėkojimo maldas skaitė visų krikščioniškų bendruomenių atstovai.

Pabaigoje vyskupas Jonas Boruta SJ kartu su bendruomenių atstovais pamaldų dalyviams suteikė palaiminimą ir, skambant bendrai Klaipėdos Kristaus Karaliaus Taizė jaunimo grupelės bei Klaipėdos liuteronų evangelikų parapijos jungtinio choro giesmei, visi krikščioniškų Bažnyčių bei bendruomenių atstovai, parapijos klebono Vlado Gedgaudo pakviesti, susirinko į agapę. Šis pirmųjų krikščionybės amžių palikimas buvo puiki proga aptarti bendrus darbus statant Kristaus Bažnyčią.

Biržuose

Visą savaitę Biržų bažnyčiose vyko tradicinėmis tapusios ekumeninės pamaldos. Maldų už krikščionių vienybę savaitė buvo pradėta sausio 18 d. evangelikų reformatų bažnyčioje. Vėliau rinktasi evangelinio tikėjimo krikščionių (sekmininkų) bendruomenėje ir jungtinėje metodistų bažnyčioje. Sausio 23 d. vakarą baigiamosios pamaldos vyko Šv. Jono Krikštytojo katalikų bažnyčioje.

Baigiamosiose pamaldose dalyvavęs sekmininkų pastorius Linas Šnaras džiaugėsi įvairiose bendruomenėse patyręs daug nuostabių išgyvenimų. Ekumenines pamaldas jis vadino Dievo malonės ženklu. Jungtinės metodistų bažnyčios kunigas Raimondas Piečia kalbėjo, jog augimas Kristuje dažnai būna sudėtingas. Dėl to visi tikintieji turi padėti vieni kitiems – „kartu darbuotis Viešpaties vynuogynė“. Biržiečius emociu pamokslu sveikino ir metodistų Bažnyčios viešnia iš Švedijos kunigė Valla Karlson.

Evangelikų reformatų bažnyčios klebonas Rimas Mikalauskas pastebėjo, jog per ekumenines pamaldas visi turėjo progą išgirsti daug skirtingų pamokymų apie tuos pačius dalykus. O per šešerius tokio bendravimo metus vieni kitus suspėjo gerai pažinti ir suprasti. „Kuo daugiau pažįsti, tuo labiau pamilsti. Kristus meldėsi, kad visi būtų viena. Negali būti, kad Kristaus malda nebūtų išklaudyta. Mes ne pagal rūbą, o pagal širdį esame krikščionys“, – kalbėjo R. Mikalauskas.

Pabiržės Švč. Trejybės bažnyčios klebonas Eugenijus Troickis klausė savęs ir visų pamaldų dalyvių: „Kodėl mes išsibarstę, jei meldžiamės tam pačiam Kristui? Kodėl jaučiame maištą, išsiskaidymą, konfliktą?“ Pasak kunigo, skirtingos konfesijos turi stengtis ne artėti viena prie kitos, bet artėti prie Kristaus. „Kai mus vienija vienas tikslas, rezultatai būna labai gražūs“, – sakė kun. E. Troickis.

Baigiantis pamaldoms, Biržų šv. Jono Krikštytojo bažnyčios klebonas Dalius Tubys prašė Dievo atleisti už susiskaldymą. Po pamaldų žmonės namo neskubėjo. Įvairių konfesijų tikintieji kartu su dvasininkais parapijos salėje vaišinosi karšta arbata, sumuštiniais, diskutavo.

-kasp, irat, kss, gd, sbuž-

Paminėtos Sausio 13-osios šešioliktosios metinės

Lietuvoje paminėtos 16-osios Sausio 13-osios įvykių metinės. Laisvės gynėjų dienos skirti renginiai Vilniuje prasidėjo sausio 12 d. atvirų durų valandomis Lietuvos Respublikos Seimo rūmuose. Vakare prie televizijos bokšto ir Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos buvo uždegti pagarbos laužai. 20 val. Šv. Jonų bažnyčioje įvyko tradicinis koncertas *In memoriam*.

Sausio 13 d. 10 val. prasidėjo iškilmingas Lietuvos Respublikos Seimo posėdis Laisvės gynėjų dienos paminėti. Lietuvos Katalikų Bažnyčios vardu Seime žodį taręs Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius mons. Gintaras Grušas kvietė pamąstyti apie „tikrąją laisvės kainą“.

chetų susitikimus. Vasaros pradžioje numatyta sesija „Ateik... Pasilik... Sek“, skirta naujam Sutvirtinimo sakramento programai, o rugpjūčio mėnesį tikimasi surengti kūrybinę stovyklą Trakų rajone. Prasidėjus naujiems mokslo metams, rugsėjo mėnesį, planuojama atidaryti Katechetų mokyklėlę. Anot L. Jakučionienės, Katechetikos centras pasiūlys dar daug tokių jau visiems įprastų renginių, kaip gerosios patirties sklaidos seminarai, susitikimai su jaunaisiais specialistais, bei džiugins organizuojamomis šventėmis.

2007 m. pirmoji šventė – „Trijų Karalių belaukiant“ – buvo baigta šventiniu koncertu Sielovados namuose. Po agapės tikybės mokytojai ir katechetai klausėsi brolių Justino ir Donato bei grupės „Think“ atliekamų dainų.

-kc-

„Sutuoktinių susitikimų“ šventė

Sausio 21 d. Vilniaus arkivyskupijos sielovados centre surengta tradicinė metinė „Sutuoktinių susitikimų“ rekolekcijų dalyvių šeimų šventė. Joje dalyvavo apie šimtą suaugusiųjų ir vaikų iš įvairių Lietuvos vietų: Jurbarko, Kauno, Kupiškio, Mažeikių, Molėtų, Panevėžio, Širvintų, Trakų ir Vilniaus. Šventė prasidėjo Šv. Kazimiero bažnyčioje kun. Mindaugo Martinaičio aukotomis šv. Mišiomis. Per pamokslą jis kalbėjo apie žodžio svarbą liturgijoje, siedamas tai su kuriamąja žodžio galia kasdieniame sutuoktinių bendravime bei dialoge.

Vilniaus arkivyskupijos sielovados centro salėje buvo apžvelgti praėjusių metų pagrindiniai įvykiai: savaitgalio rekolekcijos Kulautuvoje, Marijampolėje bei Birštone, vasaros stovykla Šventojoje bei tarptautinė „Sutuoktinių susitikimų“ vadovų konferencija Kaune. Apie Vilniaus „Sutuoktinių susitikimų“ grupės veiklą, reguliarius mėnesinius susitikimus pasakojo Daiva ir Jonas Junevičiai. Reguliarūs tęstiniai susitikimai vyksta ir Kaune. Be to, pasidžiaugta, kad „Sutuoktinių susitikimų“ rekolekcijų dalyviai dažnai savo liudijimais praturtina Dianos Neimantienės vedamas Lietuvos šeimos centro laidas per „Marijos radiją“. Kūrybinėje šventės dalyje šeimų grupelės, šeimyniniai ansambliai dainavo, muzikavo, vai-

dino. Po įspūdingo šventės šeimininkų vilniečių grupės pasirodymo visi buvo įtraukti į liaudiškų šokių bei žaidimų sukurį.

Šį „Sutuoktinių susitikimų“ kasmetinį renginį, kaip ir vasaros stovyklą bei rugsėjo mėnesį Kaune vykusią tarptautinę konferenciją, rėmė vokiečių katalikų solidarumo akcija *Renovabis*.

-dl-

Pirmosios šv. Mišios

Sausio 7 d. Vilkaviškio katedroje pirmąsias šv. Mišias savo gimtojoje parapijoje aukojo pranciškonas br. Andrius Nenėnas. Kun. Andrių Nenėną pasveikino kunigai, parapijos bendruomenė, skautų, *Caritas* atstovai, choristai, daugelis parapijiečių. Pamokslą pasakė br. Astijus Kungys OFM.

Trisdešimtmetis Andrius Nenėnas pranciškono kelią pasirinko baigęs Kauno kunigų seminarijos parengiamąjį kursą. Vienerius metus noviciatą atliko Vokietijoje, Marientalio vienuolyne. Po to buvo pasiūstas mokytis į Italiją, šešerius metus studijavo Florencijos teologijos universitete. Amžinuosius įžadus davė 2004 m. rugpjūčio 29 dieną. Diakonu įšventintas 2005 m. spalio 4 d., minint Šv. Pranciškaus Asyziečio šventę, Vilniuje, Bernardinų bažnyčioje. Į kunigus įšventintas 2006 metų gruodžio 7 d. Florencijoje. Pirmąsias šv. Mišias italų kalba aukojo gruodžio 8 d. taip pat Florencijoje, Šv. Pranciškaus bažnyčioje. Šiuo metu br. Andrius darbuojasi Vilniuje, Bernardinų parapijoje.

Nuo Lietuvos atgimimo pradžios kunigystės kelią pasirinko apie dešimt Vilkaviškio parapijos jaunuolių. Šiuo metu kunigų seminarijoje mokosi vienas vilkaviškietis – Marius Pečelis.

-bn-

Chorų ir vokaliųjų ansamblių šventė

Sausio 20 d. Marijampolės kultūros centre vyko XIII Vilkaviškio vyskupijos moksleivių ir jaunimo chorų, vokaliųjų ansamblių šventė „Giedu ir dainuoju Dievui ir Tėvynei“. Joje dalyvavo apie 20 kolektyvų iš įvairių vyskupijos vietų (iš viso 515 dalyvių). Visus susirinkusius – tiek dalyvius, tiek žiūrovus – su šia gražia švente pasveikino Vilkaviškio vyskupas Riman-

Remdamasis Dietrichu Bonhoefferiu, jis skyrė „pigią malonę“ arba meilę Dievui, rodomą tada, kai viskas gerai sekasi ir tikėjimui neiškyta sunkumų, ir „brangią malonę“, kuri patiriama tuomet, kai reikia su drąsa išpažinti ir įgyvendinti savo tikėjimą nepopuliarumo ir priešiško akivaizdoje. Mons. G. Grušas taip pat kalbėjo apie laisvės sampratą ir mūsų pasirengimą gyventi laisvėje. „Tikra laisvė, kaip ir tikras krikščioniškas gyvenimas, brangiai kainuoja. Laisvei ir demokratijai, idant ji būtų stipri, būtinas moralinis pamatas“, – sakė jis. Kalbėtojas priminė, kad „tomis lemtingomis dienomis valdžia viena nebūtų buvusi pajėgi apginti laisvės įrankių, visiems laisvę mylintiems žmonėms tada reikėjo stoti petys į petį“, ir akino tai daryti ir dabar, kad apgintume tikrąją laisvę. Pasak jo, „nei spauda, nei Seimas, nei kitos valdžios institucijos, paliktos pačios sau, neatlaikys spaudimo. Per daug ir per didelės pagundos jų tyko ir kėsina žlugdyti tikrosios laisvės realizavimą.“ Kun. G. Grušas kvietė būti sąmoningais piliečiais ir nebijoti reikalauti moralumo valdžioje, spaudoje, plačioje visuomenėje.

18 val. Vilniaus arkikatedroje aukotos iškilmingos šv. Mišios, kurioms vadovavo vysk. Juozas Tunaitis, koncelebravo mons. Gintaras Grušas ir kun. Ričardas Doveika. Per pamokslą, remdamasis Jono evangelija apie stebuklą Kanos vestuvėse, vyskupas J. Tunaitis atkreipė dėmesį, kad šiuo įvykiu Dievo Sūnus pradeda savo misijinę veiklą ir ją pradeda nuo šeimos. „Tik šeimos dėka tautos išgyja praeities žaizdos, atstatomi praradimai“, – teigė vyskupas. Jis minėjo mūsų Tėvynėje vykusias 1918–1920 metų kovas, Sibiro tremtis, partizanų žūtis, lagerių žiaurības, iš kurių į savo šeimas negrįžo daug žmonių, kaip negrįžo į jas ir Sausio 13-osios didvyriai. „Laikas byra kaip smėlis, pamažu daug kas gula į praeitį, – sakė vyskupas, – tačiau šeimos niekas negali pakeisti, o Dievo karalystėje sutiksime ir mūsų brangiuosius. Miręs ir prisikėlęs Kristus mus užtikrina: Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas, kas tiki mane, nors ir numirtų, bus gyvas.“

-sm-

Marijos diena Šiluvoje: padėka Dievo Motinai už Lietuvos laisvę

Sausio 13 d. Šiluvoje švęsta Marijos diena sutapo su skaudžia tautai istorijos data – Laisvės gynėjų diena, todėl tądien Švč. M. Marijos Gimimo bazilikoje buvo meldžiamasi už Lietuvą. Pasveikines piligrimus, Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius padėkojo šv. Mišias koncelebravusiems Vilkaviškio vyskupui Rimantui Norvilai ir Šiaulių vyskupui Eugenijui Bartuliui, taip pat broliams kunigams, ypač gausiai susirinkusiems Kauno I dekanato dvasininkams.

Eucharistijos liturgijai vadovavęs arkiv. S. Tamkevičius savo homilijoje Sausio 13-osios stebuklą palygino su Evangelijoje minimu Jėzaus stebuklu Galilėjos Kanoje: prieš beginklius laisvės ištroškusius žmones, rankoje laikiusius rožinius, o ne automatus, sovietų tankai sustojo suspėję pasiglemžti keliolikos žmonių gyvybę. „Kas juos sustabdė? Mes tikime, jog anuomet Dievas padovanojo mums laisvę, o Švč. Mergelė Marija užstojo savo šalies vaikus“, – sakė ganytojas ir ragino rožinio malda prašyti Dievo, kad vadovauti tautai būtų renkami padoriausi žmonės. Arkivyskupas ragino „imti rožinį ir melsti Dievą dar vieno stebuklo“ gelbėjant tautą iš alkoholizmo liūno, kuriame verslininkai jau skandina ne tik suaugusius, bet ir paauglius, vėliau dėl to darančius nusikaltimus. „Burkimės į gyvojo rožinio grupes ir melskimės už Lietuvos reikalus“, – užbaigdamas homiliją ragino ganytojas. Prieš palaiminimą arkivyskupas padėkojo piligrimams, nepabūgusiems vėjuotą dieną atvykti į Šiluvą ir padėkoti Dievo Motinai, per sunkius Sausio 13-osios įvykius atvedusiai Lietuvą į laisvę.

-kasp-

Panevėžio vyskupijos kunigų susirinkimas

Sausio 3 d. Panevėžio vyskupijos kurijoje vykusiame šios vyskupijos kunigų susirinkime vyskupas Jonas Kauneckas dėkojo kunigams už bendradarbiavimą ir apaštalavimą. Ganytojas sakė, kad uolus tarnavimas iš tiesų neša vaisių ir kiekviena, nors ir mažiausia, pastanga yra labai brangi, linkėję prislėgus sunkumams nenusiminti, bet pasitikėti Dievu. Susirinkimo metu prisimintas Panevėžio vyskupo emerito Juozo Preikšo 80-metis. Vysk. J. Kauneckas dėkojo dalyvavusiems šiai progai skirtuose renginiuose, taip pat priminė keletą per jubiliejus šv. Mišias pasakytų svarbių minčių apie maldos svarbą žmogaus kasdienybėje, pasitikėjimą Dievu, šeimų vienybės ir darnos klausimą. Pavadinęs kunigus žiburiais sugedusioje visuomenėje, Panevėžio ganytojas sakė, kad kiekvienoje parapijoje yra sąmoningų, veiklių ir ištikimų tikinčiųjų, kuriais reikia džiaugtis ir savo ruožtu parodyti jiems dėmesį. Jis taip pat paminėjo vietinėms bendruomenėms svarbius vyskupijos kunigų organizuotus renginius, jubiliejus, pamaldas.

Vysk. J. Kauneckas apžvelgė 2006 metais nuveiktus darbus: bažnyčių ir koplyčių remontus, vykdytą vaikų, jaunimo bei suaugusiųjų katechezę. Pasidžiaugta, kad visai neseniai suremontuoti ir pašventinti Panevėžio šv. apašt. Petro ir Povilo parapijos namai. Šiais metais ketinama užbaigti Suosto šv. Kryžiaus Iškaukštinto bažnyčios statybos ir įrengimo darbus bei ją konsekruoti. Taip pat kalbėta apie kunigų materialinį aprūpinimą ligos ar senatvės atveju. Vysk. J. Kauneckas parapijų klebonus paragino išsityti ir sielovadoje naudotis naujai išleistais apeigynais bei laikytis jo ir Vyskupų Konferencijos nustatytų normų. Panevėžio ordinaras taip pat akcentavo, jog lankant žmones parapijose reikėtų vengti rinkti aukas. Tokių vizitų tikslas, anot vyskupo, pirmiausia susipažinti su parapijiečiais, jų rūpesčiais, konkrečia situacija, iširti, kaip galima būtų burti bendruomenes, aktyvinti parapijiečių bažnytinį gyvenimą, vesti sąmoningo tikėjimo keliu ir t. t.

Vėliau į kunigų susirinkimą atvyko ir dvasininkus pasveikino apaštališkasis nuncijus Lietuvoje arkiv. dr. Peteris Stephanas Zurbruggenas. Jis taip pat pristatė kartu atvykusį apaštališkosios nunciatūros Lietuvoje sekretorių mons. dr. Jean-François Lantheaume'ą. Nuncijus atsakė į kunigų klausimus apie dvasininkų dalyvavimą politikoje (kunigas turi prisidėti prie socialinio teisingumo įgyvendinimo, bet pirmiausia privalo rūpintis tiesiogine sielovada, nedalyvauti politikoje), priminė popiežiaus Benedikto XVI pasakytus paraginusius Lietuvos vyskupams vizito *ad limina apostolorum* metu. Vyskupai turi būti tėviški, rūpintis bendruomenėmis ir savo talkininkais – kunigais. Bendrumas ir bendradarbiavimas yra labai aiškus liudijimo ženklas.

Apaštališkasis nuncijus taip pat minėjo, kad šiais metais Panevėžio vyskupija mini pirmojo vyskupo ordinaro Kazimiero Paltaroko mirties 49-ąsias metines ir dabartinio vyskupo ordinaro Jono Kaunecko ganytojiško darbo šioje vyskupijoje 5-ąsias metines. Arkiv. dr. P. S. Zurbruggenas visiems vyskupijos kunigams iškilmingai paskelbė, kad dviem Panevėžio vyskupijos dvasininkams už ilgametį sielovadinį darbą bei nuopelnus Bažnyčiai popiežius suteikia garbės paskyrimus: Daugailių šv. Antano Paduviečio parapijos klebonas g. kan. Petras Baltuška skiriamas Jo Šventenybės garbės kapelionu – monsinjoru, o Smilgių šv. Jurgio parapijos klebonui, Panevėžio Kristaus Karaliaus katedros kapitulos pirmininkui, kan. jubil. Broniui Antaničiui suteikiamas apaštališkojo protonotaro – prelado titulas.

Kalbėdamas apie pašaukimus į kunigystę, nuncijus akcentavo, kaip svarbu tinkamai parinkti kandidatus, juos globoti, brandinti, ugdyti, atsižvelgti į kitus svarbius kriterijus: sveikatą, intenciją, atsidavimą, meilę Bažnyčiai, pajėgumą ir uolumą evangelizacijos darbe, atsakomybę. Minėta ir šeimos,

tas Norvila, linkėdamas, jog ši šventė būtų kaip šviesos spindulys, padedantis nušviesti svarbiausius dalykus gyvenime, bei džiaugdamasis, jog ji ugdo tikėjimą gėriu.

Visi kolektyvų vadovai ir koncertmeisteriai buvo apdovanoti Vilkaviškio vyskupijos *Caritas* padėkos raštais už moksleivių ir jaunimo kūrybiškumo ugdymą puoselėjant krikščioniškąsias tradicijas ir dalyvavimą šventėje. Tradiciniu tapusį renginį organizavo Vilkaviškio vyskupijos *Caritas* pagalbos centro „Rūpintojėlis“ vadovė gydytoja Emilija Montvilienė, Marijampolės moksleivių kūrybos centro choro studija „Vyturėlis“ (vadovas – Albinas Naktinskas), Vilkaviškio vyskupijos *Caritas* programų koordinatorius dekanatuose Giedrius Sinkevičius. Šventę vedė Odeta Pučinskienė.

-lg-

Paskaita apie Lietuvos sakralinę gotikinę skulptūrą

Sausio 24 d. Kauno arkivyskupijos muziejuje šios įstaigos darbuotoja bei VDU dėstytoja menotyryninkė Rima Valinčiūtė skaitė paskaitą apie Lietuvos gotikinę skulptūrą.

R. Valinčiūtė iliustruotoje paskaitoje aptarė didžiąją gotikos stiliui priskiriamų medžio skulptūrų, esančių Lietuvos bei buvusioje Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės (LDK) teritorijoje. Pasak prelegentės, menotyryninkas Tadas Adamonis 1987 m. teigė, kad šalyje yra 7 tokios skulptūros, tačiau nuo minimo laikotarpio ėmę intensyvi bažnytinio meno tyrinėjimai bei bažnyčių inventurizacija atskleidė, jog gotikinių skulptūrų yra daugiau: Lietuvoje – 20–21, LDK – 29. Atstrandant bei tyrinėjant šias skulptūras nemažai pasidarbavo dr. Marija Matuškaitė.

„Pagrindinis srautas gotikos skulptūrų į Lietuvą atėjo su krikštu, nes negalėjo būti bažnyčios be altoriaus“, – aiškino prelegentė. Altoriai buvę suveriami, kaip spintelė: jų išorę puošė tapytos šventųjų gyvenimo scenos, o atvertą centrą – Švč. Mergelės Marijos su Kūdikieliu skulptūra. Altorių vainikuodavo ažurinis anstotas, jame taip pat komponuotos skulptūros. Lietuvą gotikinės skulptūros pasiekdavo iš Prūsijos, Bohemijos, Silezijos krašto, dabart. Vokietijos.

Prelegentė su skulptūromis supažindino jas skirstydama į du gotikos stilius: minkštąjį bei kietąjį. Pirmajam, pasireiškusiam gotikos pradžioje, būdingas meilus vaizduojamųjų santykis, minkštas drabužio (draperijų) klosčių sravenimas. Tokio stiliaus skulptūros yra Seinų bažnyčios Švč. Mergelė Marija su Kūdikėliu, Laukžemės Švč. Marija, kiti kūriniai. Vėlyvosios gotikos pakraipai, kietajam stiliui, būdingas didesnis tikroviškumas, natūralizmas, aštriais kampais lūžtančios draperijos. Apie tai byloja Labūnavos kapinių koplyčioje aptiktas šv. Jonas Krikštytojas, Nacionaliniame M. K. Čiurlionio muziejuje esanti Švč. Madona su kriaušė, kurios siekia Kūdikėlis, Veiverių bei Vilniaus Bernardinų bažnyčių Nukryžiuotieji, Čekiškės bažnyčios reljefas, kuriame vaizduojamas Kristaus nuėmimas nuo kryžiaus, kitos skulptūros. R. Valinčiūtė atkreipė dėmesį į Čekiškės reljefo drabužius: „Tai, kad visi personažai, išskyrus Švč. Mariją bei Nukryžiuotąjį, vilki ne Romos laikų, o kūrinio atsiradimo meto apdarus, rodo, kaip giliai suvokta Kristaus kančia: ji vyksta kasdien.“ Žymioji Veliuonos Madona su Kūdikiu turi abiejų gotikos pakraipų bruožų: vaizduojamųjų santykis labai meilus, tačiau išraiškingos garbanos, lūžtančios klostės, smailianosis batelis liudija apie renesanso priešaušrį – kietąjį gotikos stilių.

Gotikos skulptūrai būdingos ir ryškios, vaiskios, gyvos spalvos. Tuo įsitikinama šias skulptūras restauravus – atidengus kelis dažų sluoksnius (Akmenio bei Žemaitkiemio bažnyčių Priskėlusiojo Kristaus, kitos skulptūros). „Gotika nėra tamsi, kaip įsivaizduoja daugelis, ypač jaunimas“, – teigė R. Valinčiūtė.

-jkk-

Keliais žodžiais

Alvitas (Vilkaviškio vyskupija). Sausio 7 d. Alvito kaimo ir parapijos bendruomenės kartu šventė Trijų Karalių iškilimą. Po šv. Mišių Alvito bažnyčioje „Širvintos“ kaimo kapelos saviveiklininkai žmones pakvietė į kaimo bendruomenės namus. Čia kalėdinėje miestelio puošimo akcijoje aktyviai dalyvavę alvitiečiai buvo apdovanoti kaimo bendruomenės padėkos raštais bei seniūno paskatinamaisiais prizais. Tokį prizą gavo ir parapijos klebonas kun. Vytautas Kajokas. Jis visus šventės dalyvius pasveikino,

kur tėvas ir motina yra pirmieji apaštalai ir evangelizuotojai, svarba. Pašaukimas, anot arkivyskupo, visuomet įgyvendinamas per Bažnyčią. Svarbu melsti Viešpatį naujų pašaukimų, bet kartu jie ugdytini rodant asmeninį pavyzdį. Arkiv. P. S. Zurbrigenas visiems vyskupijos kunigams linkėjo kartu su vietos vyskupu toliau tęsti šį darbą – ugdyti ir puoselėti pašaukimus į kunigystę, kurių pagrindinis motyvas – meilė Kristui.

Kunigų susirinkimas užbaigtas Kristaus Karaliaus katedroje šv. Mišiomis, kurias aukėjo arkiv. dr. P. S. Zurbrigenas, vyskupas Jonas Kauneckas, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis bei Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas drauge su kitais susirinkusiais Panevėžio vyskupijos kunigais. Pamaldose dalyvavo gausus būrys panevėziečių, Panevėžio miesto meras Vitas Matuzas, miesto Tarybos nariai, kiti politikai. Per pamokslą vysk. J. Kauneckas priminė vysk. K. Paltaroko gyvenimą, nuveiktus darbus ir jo pavyzdį bei įtaką vyskupijos gyvenimui, išvardijo priežastis, šiandien trukdančias šeimoms sugyventi, eiti tikėjimo ir doros keliu, akcentavo maldos, bendrystės ir asmeninio pavyzdžio būtinybę.

Vysk. J. Kauneckas perskaitė raštą, skelbiantį, kad kan. B. Antanaitis pakeliamas apaštališkuoju protonotaru. Kan. B. Antanaitis visų tikinčiųjų akivaizdoje lotynų kalba prisiekė ir išpažino *Apaštalų tikėjimą*, jam įteiktas violetinis garbės drabužis. Po iškilnių g. kan. P. Baltušką ir kan. B. Antanaitį sveikino parapijų atstovai, visuomeninių organizacijų vadovai, įvairių katalikiškųjų draugijų nariai, miesto politikai.

-j-

Vilkaviškio vyskupijos šeimų šventė Alytuje

Sausio 6 d. Alytuje surengtas tradicinis ketvirtasis Vilkaviškio vyskupijos šeimų susibūrimas. Renginių šiais metais organizavo Alytaus dekanatas. Trijų Karalių dieną rengiama kasmetė Vilkaviškio vyskupijos šeimų šventė prasidėjo Šv. Angelų Sargų bažnyčioje šv. Mišiomis, kurias aukėjo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Vėliau šventės dalyviai persikėlė į Alytaus miesto teatrą žiūrėjo ir vertino keliaujančią fotografijų parodą „Mano šeima“.

Krikščioniškoms šeimoms gerų palaikančių žodžių negailėjo Alytaus miesto meras Vytautas Kirkliuskas, Alytaus rajono merės patarėjas Juozas Pilvelis, Alytaus apskrities viršininko pavaduotoja Onutė Balevičiūtė, renginyje dalyvavę politikai, verslininkai, valdininkai. Šeimų šventės sveikinimo dainą sukūrė ir atliko Danutės ir Henriko Janukaičių trijų kartų šeimyna. Alytiškis V. Daunaravičius su žmona Zita pasidžiaugė, kad kasmet vyskupijos šeimų šventė vyksta vis didesnėje salėje, ir tai liudija, jog gražus krikščioniškas pašaukimas vyskupijos šeimose plečiasi ir tvirtėja.

Įdomiai ir taikliai apie šių dienų tėvų bei vaikų tarpusavio bendravimo santykius konferencijoje „Pašaukimas šeimai“ kalbėjo brolis pranciškonas Gediminas Numgaudis OFM. Lektorius, remdamasis paprastomis buities detalėmis, atskleidė skaudžius artimų žmonių ryšių pažeidimus bei išsakė svarbiausius mūsų gyvenime dalykus – žmogaus vertę ir tikėjimą. Pasak pranešėjo, tėvai kartais jau nėra tėvais savo vaikams, o tik pasidaro savotiškais rėmėjais, tenkinančiais visus savo atžalų pageidavimus. Kaip pavyzdį jis minėjo atvejį, kai tėtis savo sūnui nori parduotuvėje surasti tokį žaislą, kuris jį užimtų visą dieną, ir vaikas savo tėvui netrukdytų.

Konferencijoje atskirą programą vaikams ir paaugliams parengė ir pristatė Vilkaviškio vyskupijos Sielovados centro referentė s. Daiva Staskevičiūtė

bei jai talkinę vyskupijos savanoriai. Šventę šokiais bei dzūkiškais dainomis įsiūbavo Alytaus dainų ir šokių ansamblis „Tarškutis“. Agapės metu koncertavo Alytaus diksilendas. Į namus kiekvienas šventės dalyvis, net ir Vilkaviškio vyskupas, išsivežė Trijų Karalių dovaną – iš popieriaus sulankstytą laivelį, kurio simbolinę prasmę kiekvienam buvo palikta suprasti savaip. Šeimų šventės organizatorius Alytaus dekanas Arūnas Užupis, visų svečių veiduose pastebėjęs ramybę ir šilumą, šiuos turtus ragino puoseleti ir burti daugiau bendruomenių, kurti kuo daugiau stabilių šeimų.

-rp-

Klaipėdoje įkurta nauja parapija

Sausio 7 d. Klaipėdoje įkurta nauja Šv. Brunono Kverfurtiečio parapija, kurią aptarnauti patikėta pranciškonams konventualams. Laikinosios parapiinės koplyčios adresas – Debreceno g. 3. Telšių vyskupo Jono Borutos SJ pakviesti pranciškonai konventualai į Klaipėdą atvyko 2005 m. rugsėjo mėn. ir darbavosi Šv. Juozapo Darbininko parapijoje.

Mažesniųjų brolių konventualų (pranciškonų) ordinas (*Ordo fratrum minorum conventualium*) – kunigų (tėvų) ir brolių bendruomenė. Vienuolija XIII amžiuje Italijoje įsteigė šv. Pranciškus Asyžietis. XV amžiuje pirmieji pranciškonai atėjo ir į Lietuvą. Keliaudami per miestus ir kaimus jie skelbė ir savo pavyzdžiu liudijo Dievo Evangeliją. Šiandien pranciškonų bendruomenės išsikūrusios daugelyje pasaulio šalių. Sekdami šv. Pranciškaus pavyzdžiu broliai dega noru tarnauti Kristui ir žmonėms, skelbti taiką ir gerį. Pagrindinis ordino tikslas – tarnauti žmonėms, ypač mažiausiems iš jų – vienišiesiems ir apleistiesiems; įvairiomis priemonėmis (pasitelkiant televiziją ir radiją, knygų leidybą, internetą ir mokyklas) nešti į pasaulį Gerąją Naujieną apie Jėzų Kristų.

Naujosios parapijos globėjas šv. Brunonas Bonifacas Kverfurtietis (apie 974–1009) – vienuolis benediktinas, imperatoriaus kapelionas, misijų arkivyskupas, kankinys ir Katalikų Bažnyčios šventasis. Brunonas gimė apie 974 m. saksų didikų šeimoje Kverfurte, mokėsi mokykloje, įsteigtoje prie Magdeburgo bažnyčios. 995 m. jis paskirtas kanauninku, netrukus Romos imperatoriaus Otono III dvare jau ėjo kapeliono pareigas. 998 m. Brunonas paliko tarnystę Romos dvare ir įstojo į benediktinų vienuolyną Aventine, pasirinkęs Bonifaco vienuolinį vardą. 1001 m. jis prisijungė prie šv. Romualdo ir atsiskyriųjų Pereumo vietovėje netoli Ravenos Italijoje. Tais pačiais metais misionieriai iš Pereumo vyko į Lenkiją. Gavęs iš popiežiaus Silvestro II šventimus bei leidimą vienuolių misijinei veiklai, prie jų prisidėjo ir Brunonas. 1002 m. žiemą jis atvyko į imperatoriaus Henriko II dvarą, bet net iki 1004 m. turėjo laukti šventimų iš Magdeburgo arkivyskupo rankų. Brunono misijų tikslas buvo vengrai, po to – pečenegai (gyvenę teritorijoje virš Dnepro upės, į pietus nuo Kijevo Rusios). 1003 m. po brolių kankiniškos mirties Brunonas išvyko į Lenkiją. Jis parašė du hagiografinius veikalus – „Šv. Alberto gyvenimas“ ir „Penkių brolių kankinių gyvenimas“. Šie darbai yra reikšmingi šaltiniai tiriant Vidurio Europos viduramžių istoriją. Brunonas tęsė savo misijas ir baltų gyvenamosiose teritorijose. 1009 m. vasario 14 d. arba kovo 9 d. Lietuvoje jis mirė kankinio mirtimi kartu su kitais 18 misionierių. Būtent 1009 m. *Kvedlinburgo analuose* rašant apie šv. Brunono mirtį pirmą kartą rašytiniuose šaltiniuose buvo paminėtas Lietuvos vardas. Liturginiame kalendoriuje šv. Brunonas Kverfurtietis minimas liepos 12 d.

-brj-

palinkėjo santarvės, susiklausymo ir ramybės.

Panevėžys. Sausio 8 d. Šv. apašt. Petro ir Povilo bažnyčioje paminėtos ilgamečio Panevėžio vyskupijos kancelerio ir šios parapijos klebono mons. Jono Juodelio mirties pirmosios metinės. Šv. Mišias aukojo Panevėžio vyskupas ordinaras J. Kauneckas ir vyskupas emeritas J. Preikšas. Šventoriuje pašventintas paminklas, o ant klebonijos sienos atidengta memorialinė lenta, žyminti, kad šiame name 1990–2006 m. gyveno Panevėžio miesto garbės pilietis mons. J. Juodelis. Kalbą pasakė Panevėžio miesto meras Vitas Matuzas.

-jj-

Kaunas. Sausio 21 d. Kauno arkikatedroje bazilikoje 9 val. šv. Mišių metu į katechumenų luomą buvo priimti penki suaugusieji, besirengiantys Krikšto sakramentui. Dar keliolika suaugusiųjų išreiškė savo apsisprendimą ruoštis Sutvirtinimo ir Eucharistijos sakramentams. Apeigoms vadovavo Kauno arkikatedros parapijos administratorius kun. Evaldas Vitulskis, jis pažymėjo besirengiančiųjų sakramentams kaktas kryžiaus ženklu bei kiekvienam įteikė *Naująjį Testamentą*. Pamokslą apie tikėjimo svarbą pasakė mons. Adolfas Grušas.

-ip-

Nauji leidiniai

Arvydas Ramonas. Doktrina apie malonę. – Klaipėda, 2006. – 128 p.

Knygoje trumpai aptariamas Katalikų Bažnyčios mokymas apie Dievo malonę. Pateikiama istorinė charitologijos panorama, akcentuojant išganyto istorijos svarbą tiek krikščioniškajai teologijai, tiek apskritai žmogaus egzistencijai. Malonė moderniojoje teologijoje suvokiama ne tik kaip vidinė, antgamtinė žmogaus paskata daryti gerus darbus, bet labiau kaip Dievo dovana ir pašaukimas dalyvauti dieviškųjų asmenų tarpusavio meilės santykiuose. Malonė yra Dievo rodomas palankumas žmogui, maža to, – tai paties Dievo savęs dovanojimas žmogui Jėzuje Kristuje per Šventąją Dvasią.

NUODĒMINGI ŽVEJAI

5 eilinis sekmadienis (C)

Iz 6, 1–8; 1 Kor 15, 1–11; Lk 5, 1–11

Kaip krikščionys, mes tikime ir pasitikime, kad Jėzaus žodis nėra beprasmis nei bergždžias. Krikščioniškasis tikėjimas įpareigoja mus veikti vadovaujantis Jėzaus žodžiu, pasitikint jo prasmingumu ir gyvenimiškumu. Petras sako Jėzui: „Dėl tavo žodžio užmesiu tinklus.“ Tikėjimas yra bendras Dievo ir žmogaus veikimas: žmogus veikia atsiliėpdamas į Dievo pažadą ir juo vildamasis. Dievo žodis reikalauja žmogaus įsipareigojimo, kartais net jei aplinkiniams tai pasirodytų juokinga. Pasitikėjimas Dievo pažadu būtinas ir tuomet, kai žmogiškai žvelgiant, atrodo, nebėra jokių šansų sėkmei.

Ne kiekvienu atveju tikėjimas sulaukia tokio greito patvirtinimo kaip Evangelijos pasakojime apie Petro žūklę. Petro pasitikėjimas buvo čia pat apdovanotas: po nesėkmingos naktinės žūklės dabar į tinklus vos tilpo laimikis. Petras jaučiasi nevertas Jėzaus draugystės ir apstulbintas jo antgamtinės galios. Tokiu atveju paprastai nuotaika reiškia spontaniškais žodžiais. Ką reiškia Petro reakcija: „Pasitrauk nuo manęs“? Kaip galima tiesiogine prasme išlipti iš ežero plaukiančios valtys? Petras turi omenyje: pasišalink nuo manęs, nes nesu tau lygus, mano artumas tave purvina. Jėzus tiesiogiai nepaneigia Petro žodžių. Jis nesako, jog Petras be nuodėmės. Jėzus vien padrąsina: nebijok. Nepaisant visko, išsirinkau tave, nuo šiol gauni naują gyvenimo užduotį, kurią suprasi lygindamas su ligšioliniu amatu. Iš Jėzaus lūpų išgirsti žodžiais, kad mes, žmonės, būsime žvejojami apaštalo tinklais, sukelia vidinį pasipriešinimą, pažeidžia mūsų savigarbą. Tarsi su mumis būtų elgiamasi be jokių ceremonijų, mūsų neatsiklausiant. Juk nesame kokios nebylios žuvys. Išties labai saugome savo vidinę laisvę. Niekam neleidžiame per arti prisitarti, net Dievui. Iš tikrųjų esame tik kūriniai ir turime dėjaugtis, kad Dievas mus žvejoja ir išrenka iš daugybės į tinklą patekusių žuvų.

Ar palyginimas su žuvimis tikrai toks menkinantis? Žuvis moka plaukti prieš srovę. Tai menas, kurio mes, žmonės, ne visuomet išmokstame ar mėgstame. Kartais esame nebylūs kaip žuvis. Tik jos nebylios iš prigimties, o mums Dievas davė gebėjimą kalbėti. Turime atverti burną ne vien valgydami, bet ir kalbėdami tiesą, liudydami teisingumą. Dažnai mes, žmonės, esame visiškai neapdairūs ir lengvabūdiškai suviliojami visokių jaukų. Kaip greitai mus pagauna ir įtraukia televizijos šou, reklamos, prekybos centrų magija. Palyginimas su žuvimis nėra visiškai nepagrįstas. Turime mokytis būti tikri žmonės ir tikri krikščionys.

Ne tik nusidėjėliui Petriui Jėzus pavedė būti žmonių žveju. Kiti žmonių žvejai Bažnyčios istorijoje taip pat buvo nusidėjėliai. Jėzus neuždengia jų nuodėmių, bet patvirtina jų tarnystę. Jei kas nors atsisakytų leistis pagaunamas Petro tinklu dėl to, kad Petras išpažino esąs nusidėjėlis, pirmiausia pats turėtų įrodyti toks nesąs. Jėzaus mokiniai yra nusidėjėliai, gyvenantys drauge su kitais nusidėjėliais. Jie skiriasi nuo kitų tuo, kad aiškiau suvokia šią savo būklę ir siekia ją pakeisti nuolatiniu atsivertimu. Jėzaus mokiniai nėra kito pasaulio būtybės. Esame žmonės iš kūno ir kraujo, meilės ir egoizmo, puikybės ir nuolankumo mišinys. Tik Kristus turi teisę reikalauti, kad būtume be nuodėmės.

Kiekvienam Bažnyčios nariui verta naujai išgirsti Petro žodžius: „Pasitrauk nuo manęs, Viešpatie, nes aš – nusidėjėlis.“ Bažnyčia neturi slėpti, dangstyti ar tušuoti savo narių nuodėmių. Retai nuoširdžiai išpažįstame savo silpnybės. Neseniai Lenkijos Bažnyčią sukrėtė pavėluotas aukšto hierarcho sąžinės kompromisų išpažinimas. Tačiau visuomet, kai nuoširdžiai tariame: „Pasitrauk nuo manęs, Viešpatie, nes esu nusidėjėlis“, širdyje priduriame: „Pasilik su mumis, nes nuo Tavęs atsiskyre nieko negalime nuveikti.“

Po to, kai Petras pakvietė Jėzų sėsti į savo valtį Genezareto ežere, jo gyvenimas pasisuko iki tol netikėta linkme. Kaip reaguotumėte, jei Jėzus pasiprašytų priimamas į mūsų gyvenimo valtį? Gal, pasiteisinę nuovargiu, atidėtu me susitikimą kitam kartui. Gal įsileistume Jėzų tikėdamiesi geresnės darbo sėkmės. O gal suvoktume, kad jo žodis ir buvimas šalia svarbesnis už mūsų susidarytus veiklos planus. Tai nėra vien teorinis klausimas. Kiekvieną rytą Jėzus kreipiasi į mus klausdamas, ar priimame jį į savo gyvenimo valtį. Gavęs tokį pakvietimą Viešpats būna su mumis visame, kas tą dieną atsitinka. Eucharistijos šventimas taip pat yra proga pakviesti Jėzų įlipti į mūsų gyvenimo valtį.

Kai kuriuos žmones nuolat kamuoja net ne kartą išpažintos kaltės. Jie mano esą Dievo nemylimi ir neverti artimos bičiulystės su Jėzumi. Niekada ne per vėlu įsileisti Jėzų į savo gyvenimo valtį. Petrą net išgąsdino nelauktas palaiminimo apstumas. Ir mes, panašiai kaip Petras, suvokiame, kad jau nebenorime atsiskirti nuo Jėzaus, nebegalime ir nenorime be jo gyventi.

NAUJAS PAVEIKSLAS

6 eilinis sekmadienis (C)

Jer 17, 5–8; 1 Kor 15, 12. 16–20; Lk 6, 17. 20–26

Tikram meno kūriniai būtina jam skirta erdvė. Ką pagalvotų paveikslo autorius, išgirdęs, kaip dailės salone klientas renkasi jo kūrinį, taikydamas pagal apmušalų spalvą ir baldų formą? Panašiai ir šiandienos Evangelijoje – Jėzus tapo naują ir gražų paveikslą, kuriame vaizduoja savo sekėjus. Jis pateikia keturis palaiminimus, ženklinančius šventą ir laimingą gyvenimą, patvirtindamas tai pažadu: „Jūsų laukia gausus atlygis danguje.“ Šis laimingo gyvenimo paveikslas labai skiriasi nuo tų paveikslių, kuriuos kuria televizija, spalvoti žurnalai, orientuodami daugelio žmonių svajones, gyvenimą, įpročius. Jis netelpa į mūsų kasdienės galvosenos patalpą. Ar įmanoma gyventi pagal Jėzaus vaizduojamus palaiminimus? Taip, jeigu pats Viešpats išplės mūsų širdį ir pritaikys mūsų vidinę erdvę savo naujam ir nuostabiam paveiksliui. Jėzus skelbia ne vieną žinią, bet dvi, jis duoda rinktis: arba – arba. Išganyto žinia yra drauge džiugi ir grėsminga. Žinia dvejopa – skirta dviejų tipų žmonijai. Jėzus pateikia konkrečius reikalavimus, pagal kuriuos kiekvienas žodžio klausytojas turi pasirinkti „partiją“. Savo mokiniams jis byloja trikdančius ir paradoksaliai skambančius dalykus. Pasak jo, vienintelis tikrasis turtas yra Dievo karalystė. Tai galioja tiek medžiagine, tiek dvasine prasme. Jėzus sako: esate alkani, ir tai yra gerai, nes vien Dievas gali jus pasotinti. Kenčiate ir verkiate, bet tai nėra blogai: turėkite drąsos priimti gyvenimo nepriteklus, kančią ir vargą. Šios visos gyvenimo patirtys praeina. Jos pavirs priešingybe, kai Dievas priims savuosius į savo Karalystę.

Yra ir kitokio tipo žmonių, į kuriuos Jėzus prabyla grėsmingais įspėjimais. Jis skelbia, kad jų laukia nelaimė. Tai turtuoliai, nepripažįstantys to, kad iš tikrųjų yra vargšai, manantys, kad jų turimas turtas ir yra tikrasis lobis. Šie žmonės nesuvokia, ko iš tikrųjų trokšta širdis, neturi ko daugiau laukti, nes jau šiame gyvenime norėjo viską turėti ir viską turėjo. Jie jau atsiėmė savo paguodą. Yra ir tokių, kurie bet kokia kaina nori išlikti linksmi ir visada būti sotūs. Jie baidosi alkio, šaiposi iš ilgesio bei troškimo, nepakenčia rimties ir nori viską gyvenime išragauti. Tačiau jų likimas atsigręžia į priešingą pusę. Visa tai, kuo jie bjaurėjosi, ką niekino ir iš ko šaipėsi, tampa jų likimu: jų laukia alkis ir nepaguodžiamas liūdesys. Tokia žinia nėra lengvai priimama, ypač gerovės laikais. Jos skelbėjų niekas nemėgsta ir nemylti, juos kaltina, kad jie eina prieš bendrąją visuomenės plėtos tėkmę, trukdo gyvenimo gerovę bei komfortą kuriančioms jėgoms. Šie priekaištai gali būti iš dalies teisingi. Krikščionims dera lygiai taip pat aištingai kovoti su skurdu pasaulyje, kaip ir mokytis kantriai priimti kančią. Kovoti su badu ir mokėti priimti alkį – reikia abiejų šių dalykų.

Jėzaus mokiniams tenka pranašiškas likimas. Jie negali likti konformistai, nes sukelia prieštaravimą. Krikščionims dažnai priekaištaujama ne dėl to, kad jie kažko nepadarė, bet kad Jėzaus mokiniai sako dalykus, kurių kiti nenori girdėti. Jie gina negimusius vaikelius, nepagydomų ligonių žmogiškąjį orumą. Niekas nesakytų dažnai būna daug saugiau. Krikščionys patys prisidaro sunkumų, nes negali nutylėti blogio. Jie turi skelbti Žmogaus Sūnaus žodžius, jo kančią ir šlovę. Jei kitus žmones vien ramintume ir viskam pritartume, dažnai būtume melagingi pranašai. Evangelijos tekstas sukelia mįslingų klausimų: vargšai, alkstantys, verkiantys yra laiminami, o turtuoliai, sotieji ir besijuokiantieji smerkiami. Pasiklausius atrodo, kad šiais žodžiais pasmerkiama tai, kas visuomenėje laikoma vertinga ir yra vertinga taip pat krikščionims. Kita vertus, dalykai, kurie mus gąsdina: verksmas, apleistumas, alkis, – yra giriami. Tačiau tai tik viena mįslės dalis. Dar mįslingiau yra tai, kad laiminamiems vargšams žadama būtent tai, kas turtuolių atveju smerkiama: turtas, linksmumas, geras vardas visuomenėje. Taigi smerkiamas ne pats turtas, taip pat ir skurdas nelaiminamas kaip toks iš principo. Tačiau tai neatpalaiduoja gerovėje gyvenančių žmonių.

Apmąstydami Evangelijos žodžius turime atkreipti dėmesį į esamąjį laiką, žodį „dabar“: Palaiminimai ir grėsmingi įspėjimai galioja tik „dabar“. „Vėliau“ vargas, badas, verksmas, paniekimas tampa linkėtiniais dalykais. Būsimajame laike turtas, geras ir laimingas gyvenimas taip pat minimas tarp šlovinamų dalykų. Ar galime nurodyti tą ribą, kur baigiasi „dabar“ ir prasideda būsimasis laikas? Gal jau seniai prasidėjo tas būsimasis laikas ir mes ramia sąžine galime džiaugtis savo gerove ir linksmybėmis? Kai kam tokia mintis leistų lengviau atsidusti.

Vis dėlto evangelistas leidžia aiškiai suprasti, koks turtas yra smerkiamas ir kritikuotinas. Reikia savęs paklausti: ar dabar pasaulyje yra vargšų? Jei taip, tai pertekliuje gyvenantys žmonės, nepaisantys šalia esančių vargšų, užsitarnauja grėsmingą įspėjimą. Ar yra pasaulyje badaujančių? Šis įspėjimas galioja tiems, kurie šiandien pasaulyje yra sotūs. Ar šiandien yra beviltiškai verkiančių ir kenčiančių? Tai įspėjimas nerūpestingiems linksmuoliams. Ar yra šiandien pasaulyje paniekintųjų? Tegū susimąsto tie žmonės, kurie visuomenėje užima prestižinę padėtį. Šie palaiminimai skiriami mokiniams. Tačiau tai nėra mažas elitinis pašauktųjų būrelis. Kalbos adresatai esame visi krikščionys. Krikščionys klauso šio pamokslų žodžių ir atsiliepia į juos radikaliu bei nuosaikiu gyvenimu.

Lenkijos vyskupų žodis visiems Bažnyčios Lenkijoje tikintiesiems

Brangūs broliai ir seserys,

1. Pastarosiomis dienomis išgyvenome **dramatiškus įvykius**, susijusius su Varšuvos arkivyskupo metropolito Stanislawo Wielguso atsistatydinimu iš pareigų tą dieną, kai buvo numatytas jo iškilmingas įėjimas – įžengimas į Varšuvos katedrą. Su skausmu sekėme jam per pastarąsias savaites keltus kaltinimus dėl jo bendradarbiavimo su LLR saugumo tarnyba bei žvalgyba. Tai sukėlė nerimo ir net nepasitikėjimo bangą naujojo ganytojo atžvilgiu. Tikinčiųjų bendruomenėje išryškėjo susidailijimai. Esame dėkingi Šventajam Tėvui Benediktui XVI už jo tėvišką pagalbą, evangeliškai dorojantis su sunkia situacija, kurioje atsidūrėme. Jo sprendimo ir nuostatos dėka esame geriau pasirengę drąsiai ir vaisingai išgyventi šį neįprastą laiką. Dėkojame taip pat apaštališkajam nuncijui Lenkijoje arkivyskupui Józefui Kowalczykui už jo brolišką ir kompetentingą pagalbą.

Šių metų sausio 5 d. arkivyskupas Wielgusas, kreipdamasis į Varšuvos bažnyčios bendruomenę, patvirtino minėto bendradarbiavimo faktą ir tai, kad dėl to, taip pat – žiniasklaidos kampanijos akivaizdoje – paneigdamas bendradarbiavimo su saugumo tarnyba faktus, padarė žalos Bažnyčiai.

Su pagarba priimame jo sprendimą atsistatydinti iš Varšuvos metropolito pareigų. **Ne mums teisti** žmogų, mūsų konfratrą, kuris daugelį metų ištikimai ir uoliai tarnavo Bažnyčiai, be kita ko, būdamas Liublino katalikų universiteto profesoriumi bei rektoriumi, o vėliau Plocko vyskupu. Savo malda norime remti arkivyskupą, iki galo išaiškinant tiesą. Drauge apgailėstaujame, jog neatsižvelgimas į visuotinai priimtą nekaltumo prezumpciją prisidėjo prie to, kad kaltinamo arkivyskupo atžvilgiu buvo sudaryta spaudimo atmosfera, nepalengvinusi jam pateikti viešajai nuomonei atitinkamos gynybos, į kurią jis turėjo teisę.

2. Eilinį kartą patiriame, jog dešimtmečius viešpatavusios mūsų tėvynėje totalitarinės sistemos laikotarpio **niūri praeitis** vis dar tebėra juntama. Lenkijos episkopato *Memorandume dėl kai kurių dvasininkų bendradarbiavimo su saugumo organais Lenkijoje 1944–1989 m.* rašėme: „Tautinės atminties instituto archyvuose saugoma dokumentacija atskleidžia dalį plačių sričių, kur totalitarinės valstybės saugumo tarnybos pavergė ir neutralizavo lenkų visuomenę. Vis dėlto tai nėra visa ir vienintelė praėjusio laikotarpio dokumentacija.“ Tik kritiška ir sąžininga visų mums prieinamų šaltinių

analizė leis prisirišti prie tiesos. Vienpusiškas dokumentų, sudarytų tautai bei Bažnyčiai priešiškų komunistinės valstybės represinio aparato funkcionierių, skaitymas atneštų žmonėms didelę žalą, sunaikintų visuomeninio pasitikėjimo ryšius ir galiausiai privestų prie nežmoniškos sistemos, kurioje mums teko gyventi, pomirtinio triumfo.

Memorandume taip pat teigiama, jog „Bažnyčia kaltinama dėl to, kad slepia dalį jai nenaudingos tiesos, kad bando paslėpti atsakinguosius dėl bendradarbiavimo su saugumo tarnybomis ir užmiršta apie to paties bendradarbiavimo aukas. Dėl to imama abejoti Bažnyčios autoritetu, silpninamas jos tikėtumas. Gana lengvai pamirštama, jog komunistinio totalitarizmo laikais visa Bažnyčia Lenkijoje nuolat priešinosi visuomenės pavergimui ir buvo laisvės bei tiesos oazė.“

3. Dėl to dar kartą kartojame: **Bažnyčia nebijo tiesos**, net jei tai sunki ir gėdinga tiesa, o ją pasiekti kartais yra labai skausminga. Tvirtai tikime, jog tiesa išlaisvina, nes pats Jėzus Kristus yra išlaisvinanti tiesa. Du tūkstantmečius Bažnyčia kovoja su nuodėme savo viduje ir pasaulyje, į kurią ji yra pasiūta. Nuodėmė smukdo žmogų ir iškreipia jame [glūdinti] Dievo paveikslą bei panašumą į jį. Bažnyčia to nedaro savo galia. Ji tai daro galia To, kuris vienintelis gali išlaisvinti mus nuo pikto. Todėl kiekvieną Eucharistiją pradedame išpažindami savo nuodėmingumą: „Prisipažįstu visagaliau Dievui...“ Tai ne tuščiažodė liturginė formulė, bet gilus susidūrimas su mūsų silpnybe ir neištikimybe gailėstingą Dievą akivaizdoje. Panašiai per kiekvienas Mišias prašome: „Viešpatie Jėzau Kristau, <...> žiūrėk tad ne mūsų nuodėmių, o savosios Bažnyčios tikėjimo.“ Nebijome išpažinti, jog Bažnyčia yra nusidėjėlių bendruomenė, tačiau drauge šventa ir pašaukta į šventumą, nes jos galva Jėzus Kristus – Šventasis virš visų šventųjų – joje gyvena ir toliau veikia. Jo akivaizdoje stojame prašydami Šventosios Dvasios, kad mus išlaisvintų nuo pikto, nuo baimės, nuo mūsų silpnadvasiškumo.

Praėjusį sekmadienį per Viešpaties Krikšto šventę Varšuvos katedroje buvo skaitoma Evangelija apie Jėzų, kuris solidarai su nusidėjėliais stovėjo ant Jordano kranto, priimdamas atgailos krikštą. Tvirtai tikime, jog Jėzus drauge su mumis visais stovi ant lenkiškojo Jordano kranto. Mums dar kartą grąžina viltį Jėzaus žodžiai: „Ne sveikiesiems reikia gydytojo, bet ligoniams. Aš atėjau šaukti į atgailą ne teisiųjų, o nusidėjėlių“ (Lk 5, 31–32). Solidarumas su nuodėmingais žmonėmis nuvedė Jėzų ant kryžiaus. To dėka priėmėme jo krikštą – Šventosios Dvasios ir ugnies krikštą nuodėmėms atleisti.

4. Atminkime: „Du tūkstantmečius **Bažnyčia priešinasi blogiui evangeliniu būdu**, nenaikinančiu kito žmogaus orumo. Tiesa apie nuodėmę turi nuvesti krikščionį į asmeninį kaltės pripažinimą, į gailėstį, kaltės

išpažinimą, prireikus net viešą, po to – į atgailą ir atmoką. Negalime atsitraukti nuo tokio evangelinio dorėjimosi su blogiu kelio. <...> Kristaus Bažnyčia – susitaikinimo, atleidimo ir gailingumo bendruomenė. Joje yra vietos kiekvienam nusidėjėliui, trokštančiam kaip Petras atsiversti ir, nepaisant silpnumo, norinčiam tarnauti Evangelijos labui“ (*Memorandumas*).

Dievo tarnas Jonas Paulius II įtikinamai pabrėžė, jog „žmogus yra Bažnyčios kelias“ (*Redemptor hominis*, 14) – kiekvienas žmogus, taip pat kiekvienas kunigas ir kiekvienas vyskupas. Įvykdydamas krikščioniškojo atsišvirkimo sąlygas, kiekvienas įgyja teisę į atleidimą ir gailingumą, teisę išitraukti į Bažnyčios bendruomenės ir visuomenės gyvenimą. Žinome, kad daugelis tų, kurie kadaise pasidavė pavergiami, užtildė savo sąžinę ir pažeidė savo orumą, už šią silpnybę jau atliko atgailą ištikimos tarnybos metais. Jie yra mūsų broliai ir seserys tikėjime!

Trokštame, kad šiometė Pelenų diena, vasario 21-oji, būtų visos lenkų dvasininkijos maldos ir atgailos diena. Tegu visose mūsų vyskupijų bažnyčiose bus laikomos pamaldos Gailingumo Dievo prašant atleisti klaidas bei silpnybes skelbiant visą Evangeliją. Būdami dvasininkai esame „paimti iš žmonių“, esame dalis Lenkijos visuomenės, kuriai visai reikia nusigręžti nuo blogio ir atsiversti.

5. Bažnyčiai Lenkijoje, be užduoties stoti tiesoje priešais Dievą, iškyla taip pat didžiulis **susitaikinimo uždavynys**. Praeities nepakeisime – tiek garbingos, tiek ir tos, kurios gėdijamės. Dievo padedami viską galime įtraukti į mūsų dabartį ir ateitį tokiu būdu, kad Kristaus galia pasirodytų Bažnyčios veide. Kreipiamės į visus Bažnyčios žmones, dvasininkus ir pasauliečius, kad tęstų sąžinės apyskaitą, patikrindami savo nuostatą totalitarizmo laikotarpiu. Nenorime įsiveržti nė į vieno žmogaus sąžinės šventovę, bet raginame padaryti viską, kad būtų stota galimų faktų tiesos akivaizdon ir – jei reikia – būtų atitinkamai pripažintos ir išpažintos kaltės.

Kviečiame valdančiuosius parlamentarus garantuoti, kad iš Lenkijos LR laikų išlikusiais archyviniais dokumentais būtų naudojamosi nepažeidžiant asmens teisių ar žmogiškojo orumo, taip pat kad egzistuotų galimybė patikrinti tą medžiagą nepriklausomame teisme. Ir nedera pamiršti, jog ta medžiaga pirmiausia rodo jos autorių kaltę.

Prisimindami Kristaus raginimą: „Neteiskite, kad nebūtumėte teisiami“ (*Mt 7, 1*), prašome visų susilaikyti nuo paviršutiniškų ir skubotų teisimų, nes jais galima pakenkti. Turime omenyje ypač visuomenės komunikavimo priemonių darbuotojus. Tegu krikščioniškoji sąžinė ir žmogiškasis jautrumas jiems pataria, ką ir kaip perteikti viešajai nuomonei, visuomet atsižvel-

giant į žmogaus asmens orumą, žmogaus teisę į gynybą ir gerą vardą, taip pat ir po mirties. Kreipiamės į jaunąją kartą, tiesiogiai neišgyvenusią tos epochos, kurioje teko gyventi vyresniesiems, kad pasistengtų pažinti sunkią ir sudėtingą praeities laikų tiesą. Nepaisydami visų šešėlių, esame dėkingi tais laikais gyvenusioms kartoms, taip pat ir dvasininkijos kartoms, atkakliai kovojusioms su blogiu, už atgautą laisvę po mums primestos marksistinės ideologijos, sovietinių politinio bei visuomeninio gyvenimo pavyzdžių primetimo metų.

Bažnyčia Lenkijoje visuomet budėjo drauge su tauta ir dalijosi jos likimu, ypač niūriausiais mūsų istorijos laikotarpiais. To fakto nepakeis po daugelio metų į dienos šviesą iškeltos kai kurių jos narių, taip pat dvasininkijos, silpnybės bei neištikimybės. Tegu dabartinis laikas bus mums visiems tinkamas apsivalyti ir susitaikinti, grąžinti pažeistą teisingumą ir atgauti tarpusavio pasitikėjimą bei viltį. Tegu tai bus visų pirma maldos metas, taip pat laikas pagilinti tikėjimą Viešpaties buvimu istorijoje tarp labiausiai supainiotų žmoniškųjų dalykų.

Pasitikėdami Evangelijos tiesos galia, būdami jūsų ganytojai norime tęsti darbus iki galo patikrinant Tautinės atminties institute sukauptų bylų turinį, susijusį su mumis pačiais, taip pat su visais dvasininkais.

6. „Nors einu per tamsiausią slėnį, nebijau jokio pavojaus, nes tu su manimi“ (*Ps 23, 4*). Tegu psalmininko žodžiai būna su mumis šiomis dienomis. Dėkojame jums, brangūs broliai ir seserys, ypač už maldos dvasią, vėsinusią emocijas, įvedusią širdies darną ir meilės tvarką. Dėkojame už jūsų rūpinimąsi Bažnyčia ir išlikimą su ja išbandymo momentais. Tikime, kad **mūsų dabartinė patirtis prisidės prie Bažnyčios atnaujinimo**, didesnio jos narių tyrumo bei brandos. Tikimės, jog tai padės Bažnyčiai būti ištikimai Evangelijai, ieškoti joje mūsų problemų sprendimų ir iš jos atsigaivinti, kad būtume pasaulyje gėrio ir meilės raugas.

Turėdami širdyje šiuos troškimus prašome visiems Dievo palaimos ir Jasna Guros Dievo Motinos, mums nuolatos primenančios: „Darykite, ką tik jis jums lieps“ (*Jn 2, 5*), užtarimo.

Pasirašė: Lenkijos Vyskupų Konferencijos Nuolatinės tarybos ir į diecezinių vyskupų posėdį susirinkę kardinolai, arkivyskupai ir vyskupai.

Varšuva, 2007 m. sausio 12 d.

Dievo žodžio skaitymas (II)

Pastangos suprasti Šventąjį Raštą

„Susiruošęs jis išėjo. Ir štai bevažiuojas etiopas eunuchas, Etiopijos karalienės Kandakės dvariškis, viso jos išdo valdytojas. Jis buvo atvykęs į Jeruzalę pasimelsti, o dabar keliavo namo ir, sėdėdamas savo vežime, skaitė pranašą Izaiją. Dvasia tarė Pilypui: „Prieik ir laikykis greta šito vežimo“. Pribėgęs Pilypas išgirdo eunuchą skaitant pranašą Izaiją ir paklausė: „Ar ir supranti, ką skaitas?“ Šis atsiliepė: „Kaip galiu suprasti, jei man niekas nepaaiškina?!“ Ir jis pakvietė Pilypą lipti į vežimą ir sėstis šalia“ (Apd 8, 27–31).

Dažnai jaučiamės kaip anas Rašte aprašytas etiopas. Mūsų širdys atviros, protas budrus, motyvacija aiški, vis dėto skaitomų žodžių prasmė lieka nesuprantama. Skaitome ištrauką, ją pakartojame, o jos prasmė nepaaiškėja. Norėtume pašonėje turėti Pilypą, kuris vadovautų mūsų skaitymui, padėtų geriau suprasti, atsakyti į klausimus ir aiškintų neaiškias vietas. Beje, etiopas nebuvo panašus į žmogų, kuriam reikėtų padėti suprasti Raštą. Būdamas dvariškis, jis turėjo būti protingas ir gerai išsilavinęs. Jis mokėjo skaityti hebrajiškai ir graikiškai, taip pat savo gimtąja kalba. Piligrimystė į Jeruzalę rodo jį buvus dievobaimingą vyrą, atpažinusį ypatingą Dievo artumą žydų tautai.

Negana to, etiopas buvo gan atsidavęs, nes skaitė Raštą net sunkiomis aplinkybėmis. Jis studijavo Izaiją važiuodamas vežimu, kuriame tikrai nebuvo tokios tobulos amortizacijos kaip dabartiniuose automobiliuose. Tai, kad jis, nepaisydamas kelionės sunkumų, skaitė Raštą, rodo jo rimtą domėjimąsi Raštu. Vis dėlto norus skaitytojas nesuprato, ką skaitas, – jam reikėjo Pilypo pagalbos. Evangelistas Lukas, aprašydamas šį epizodą, leidžia numanyti, kad ir mums tikrai pasitaikys sunkiai suprantamų Šventojo Rašto vietų.

Atkreipkime dėmesį, kaip Šventoji Dvasia atsiuntė pagalbą. Dvasia pasirinko labai „natūralų“ būdą, užuot tiesiogiai apšvietusi etiopo protą. Nors Pilypo atsiradimo aprašymas turi antgamtinės plotmės elementų, jo suteikta etiopui pagalba nebuvo stebuklinga. Pilypas toje scenoje buvo tiesiog žmogus, padėjęs suprasti Raštą. Etiopas negavo jokių stulbinančių apšvietimų iš dangaus, o tiesiog priėmė Apvaizdos duoto pakeitimo paaiškinimus.

Ir šiandien Šventoji Dvasia veikia tokiais pačiais natūraliais būdais. Kartais galime atpažinti jos ranką apvaizdingame aplinkybių sudėstyme. Dažnai skaityda-

mi Šventąjį Raštą ir melsdamiesi aiškiai suvokiame Šventosios Dvasios esamybę. Tačiau paprastai Šventoji Dvasia pasitelkia įvairias „natūralias“ priemones bei vadovus, padedančius suprasti Rašto žodžius. Labai retai gauname tiesioginius apreiškimus, atsakančius į klausimus ir paaiškinančius neaiškias vietas. Mums skaitant Raštą veikia Šventoji Dvasia, tačiau mūsų pastangoms taip pat tenka svarbus vaidmuo.

Siekdami suprasti Bibliją, susiduriame su panašiomis problemomis kaip anas etiopas. Kai kurios Biblijos knygos yra savaime labai sudėtingos. Tačiau etiopo pavyzdys mums rodo kitokio pobūdžio sunkumą. Nors jis buvo pakankamai protingas ir atsidavęs studijoms, susidūrė su iššūkiu suprasti ne savo gimtosios kalbos bei kultūros tekstą. Kiekvienam žmogui sunku peržengti kultūrinės bei kalbines ribas ir iki galo suvokti prasmės niuansus.

Skaitant Bibliją ši problema iškyla dar aštriau. Biblija ateina iš kitos kultūros, seniai praėjusių amžių. Ji parašyta mums nepažįstama kalba. Ši kalbos barjerą gali padėti įveikti geri vertimai, tiesa, tik tam tikru mastu. Tačiau dar didesnis yra kultūrinis barjeras, nors jis gali būti sunkiai pastebimas. Turime atsižvelgti į tą konkrečią kultūrą ir žmones, per kuriuos Dievas pasirinko pasireikšti.

Kitaip tariant, Bibliją turime studijuoti, jei siekiame suvokti jos prasmės gelmes ir išgirsti per ją mums bylojančią Dievo žodį. Negalime tikėtis suprasti Raštą, nesuvokdami poreikio jį studijuoti.

Kam reikia studijų

Ne visuomet ir ne visiems akivaizdu, kad Biblija turi būti studijuojama. Jei Biblija yra Dievo žodis, tarsi natūralu būtų tikėtis, kad Dievas per ją kalbės visiškai aiškiai. Nejaugi Dievas negalėtų kreiptis lygiai į mokytą ir nemokytą, į mokslininką ir paprastą skaitytoją? Kam tokiu atveju reikėtų studijuoti, – mūsų užduotis būtų vien skaityti ir paklusti.

Kelti tokius klausimus visiškai teisėta. Mūsų šis Biblijos skaitymas niekuomet neturi virsti grynai moksliniu tyrimu. Dievas teis mus ne pagal protą ar išsilavinimą, bet pagal tikėjimą ir meilę. Kita vertus, gali kilti mintis, esą visos Rašto studijos yra nereikalingos, net neišmintinga jų imtis. Jos nebūtinos todėl, kad Dievo valia yra mums byloti nepriklausomai nuo mūsų pastangų geriau suprasti Raštą; neišmintinga studijuoti esą todėl, kad žmogiškąją išmintį galime supainioti su dieviškąja.

Istorijos tėkmėje krikščionijoje vyravo skirtingi požiūriai į Rašto sudėtingumą ir reikalą jį studijuoti. Vienas iš kraštutinių požiūrių yra toks: Biblija esanti tokia sunki ir sudėtinga knyga, kad ją visapusiškai suprasti gali tik profesionalūs bibliistai. Nemokėdamas hebrajų

bei graikų kalbų, neturėdamas akademinio išsilavinimo biblistikos srityje, negalėdamas skirti pakankamai daug laiko Rašto studijoms, niekas negali tikėtis įveikti Rašto sudėtingumą ir jį iki galo suprasti.

Šios prieigos klaida yra akivaizdi. Ja Dievo žodis susiaurinamas iki akademinų studijų objekto, o jo skaitytojų ratas apribojamas profesionaliais biblistais. Nors akademinės biblinės studijos yra labai vertingas dalykas, Dievo apreiškimas skirtas kiekvienam iš mūsų.

Kitas kraštutinis yra požiūris, esą Dievas labai paprastai ir tiesiogiai kalba kiekvienam Rašto skaitytojui ir skaitant nekyla jokių supratimo problemų. Pagal šį požiūrį Biblija, būdama Dievo žodis, turi būti aiškinaama taip paprastai, kad bet kuris žmogus pajėgtų jį akimirksniu suprasti. Toks požiūris yra iš dalies teisingas. Juo pripažįstama, kad Dievo žodis skirtas visiems žmonėms, jis išreiškiamas žmonėms suprantamu būdu. Tačiau nepakankamai atsižvelgiama į tai, kaip Dievas byloja žmogui. Deja, besivadovaujantys šiuo požiūriu labai dažnai neišgirsta Dievo žodžio tinkamai. Mintis apie tiesioginį Dievo kalbėjimą kiekvienam Rašto skaitytojui gali pavirsti į tai, kad Rašto reikšmė apsiriboja jo reikšme individualiam skaitytojui. Sykiu iš akiračio išsprūsta objektyvioji Rašto prasmė. Galime atkreipti dėmesį ir į tai, jog daugybė krikščioniškųjų denominacijų, skelbiančių, kad tikima „tik tuo ir visa tuo“, ko moko Raštas, labai reikšmingai skiriasi savuoju Rašto supratimu bei mokymu. Tiesa glūdi kažkur tarp šių dviejų požiūrių. Biblijoje yra mums skirtas Dievo žodis. Tačiau jo klausytis ir jį suprasti reikia studijų bei atviros širdies. Iš etiopo pavyzdžio galime pasimokyti, jog vien geros valios nepakanka. Dievas per Raštą nekalba mums taip paprastai, kad galėtume tikėtis tiesiog iš karto ir teisingai suprasti kiekvieną ištrauką. Būtinus mūsų pastangas norint suprasti Rašto žinią.

Išmintinga ir būtina studijuoti Raštą. Dievas nešaukia visų tapti biblistais, bet jis tikisi, jog pasinaudosime mums prienamomis priemonėmis, kad geriau suprastume mums skirtą jo žodį. Norint suprasti jo žodį, nepakanka vien atviros širdies (nors, žinoma, jos reikia); būtinas valingas ir trokštantis protas.

Biblijos studijos yra mūsų pastangos rimtai traktuoti Raštą, t. y. turime siekti ir leisti, kad Dievo žodis formuotų mūsų gyvenimą, stengtis sužinoti, ką jis iš tikrųjų byloja. Jeigu pasitenkiname vien tuo, kas pirmiausia ateina mums į galvą, ir laikome tai tikrąja Rašto reikšme, rizikuojame ne vien pasukti klaidingos interpretacijos keliu; tokia nuostata taip pat parodome nepagarbą pačiam Raštui. Jei Raštas yra Dievo įkvėptas, kad jį skaitytume ir mokytumės, turime jį pakankamai gerbti, kad norėtume studijuoti.

Šventosios Dvasios įkvėpimas duodamas ne taip, kad aplenktume normalias „žmogiškąsias“ priemones, pa-

dedančias suprasti Raštą. Studijos ir pastangos tik skatina Šventosios Dvasios įkvėpimą ir netrukdo jam. Jei savanoriškai renkamės nežinojimą, Šventoji Dvasia prieš mūsų valią negali „įkrestī“ mums išminties.

Skaitydami Bibliją susidursime su savo nežinojimu. Kai kurios knygos ar atskiros vietos gali net trikdyti dėl neaiškumo. Iškilis įvairiausių klausimų. Jie gali būti paprasti, pavyzdžiui, kuo Jona kvėpavo didžuvės pilve? Gali kilti klausimų dėl pačių faktų: kodėl tas pats Biblijoje aprašytas įvykis perteiktas dviem pasakojimais? Kuris iš pasakojimų yra teisingas? Gali kilti klausimų ir dėl tikėjimo: ar privalau tikėti, kad pasaulio pabaiga vyks taip, kaip aprašyta Apreiškimo knygoje? Taip pat dėl asmeninio gyvenimo: ar turėčiau išdalyti savo nuosavybę ir tapti pacifistu, nes Jėzaus žodžiai, atrodo, ragina tai daryti?

Kartais net aiškiausių ištraukų prasmė lieka nesuvalkiama. Mums gali daug kas būti nesuprantama kaip ir Jėzaus mokiniams – apaštalams. „Jėzus pasišaukė Dvylika ir tarė: „Štai mes einame į Jeruzalę, ir ten išsipildys visa, kas pranašų parašyta apie Žmogaus Sūnų. Jis bus atiduotas pagonims, išjuoktas, paniekintas ir apspjaudytas. Tie nuplaks jį ir nužudys, bet trečią dieną jis prisikels. Tačiau jie nieko nesuprato; tos kalbos prasmė jiems liko paslėpta, ir jie nesuvokė, kas buvo sakoma“ (Lk 18, 31–34). Jėzaus žodžiai atrodė pakankamai aiškūs, bet apaštalai jų nesuprato. Lukas pabrėžia jų sumišimą triskart tai pakartodamas – ši priemonė dažna Rašte norint ką nors pabrėžti: „Tačiau jie nieko nesuprato; tos kalbos prasmė jiems liko paslėpta, ir jie nesuvokė, kas buvo sakoma“. Reikšminga, kad Jėzus norėjo ne vien pamokyti apaštalus, jis stengėsi jiems paaiškinti Senojo Testamento pranašystes. Iš šios ištraukos matome, jog apaštalai iš pagrindų nesuprato Senojo Testamento. Jie nebuvo pasmerkti amžinai likti nežinioje. Prisikėlęs Jėzus iš naujo išaiškino jiems, kaip išsipildė Senojo Testamento pranašystės: „Paskui Jėzus tarė jiems: „Ar ne tokie buvo mano žodžiai, kuriuos jums kalbėjau dar būdamas su jumis: turi išsipildyti visa, kas parašyta apie mane Mozės Įstatyme, Pranašų knygoje ir Psalmėse“. Tuomet jis atvėrė jiems protą, kad jie suprastų Raštus“ (Lk 24, 44–45).

Jėzus ir šiandien stovi šalia mūsų taip pat kaip anuomet šalia apaštalų. Jis nori išaiškinti mums Raštų prasmę ir atverti mūsų protus, kad suprastume Raštą. Jėzus tai daro per Šventąją Dvasią, kuri vadovauja mūsų studijoms ir padeda įdiegti Rašto žodžius gyvenime.

Į kai kuriuos mūsų klausimus nėra lengvų atsakymų. Kuo geriau suprantame Raštą, tuo geriau suvokiame, kaip Dievas nori su mumis bendrauti per Rašto žodžius, tuo lengviau galime rasti atsakymą į savo klausimus. Tolydžio bręstant mūsų supratimui galime suvokti, kad kai kada keldavome netinkamus klausimus.

Visuomet privalome turėti prieš akis studijų tikslą. Mūsų pastangos studijuoti Bibliją (ne vien tik skaityti ją) skirtos tam, kad galėtume aiškiau išgirsti Dievo žodį, bylojantį mums per Rašto žodžius. Mūsų studijos nėra savitiksles. Studijuojame ne tam, kad taptume Biblijos ekspertais, bet kad galėtume maldingai naudotis Raštu, kad ten sutiktume Dievo žodį ir šiame žodyje rastume gyvybę.

Studijų principai

Skaitydami bet kokią knygą norime suvokti, ką siekė perteikti jos autorius. Pirmutinis ir svarbiausias Rašto studijų principas yra lygiai tas pats: suprasti Raštą reiškia suprasti, ką Dievo įkvėpti autoriai siekė perteikti savo vartojamais žodžiais, pasirinktomis literatūrinėmis formomis, išreikštomis idėjomis. Norėdami suprasti per Raštą kalbantį Dievą, turime suprasti Rašto žodžius taip, kaip jie buvo parašyti sekant Dievo įkvėpimu.

Rašto ištrauka reiškia tai, ką jos autoriai norėjo pasakyti ją rašydami. Žinoma, kai kuriose vietose gali būti išvelgiama išplėstinė prasmė bei pateikiamos interpretacijos, pranokstančios tai, ką turėjo omenyje rašydami autoriai. Nors šios interpretacijos gali labai padėti ir žavėti, jos nėra pagrindinė konkrečios ištraukos prasmė. Pagrindinė Rašto vietos prasmė yra ta, kurią norėjo perteikti autorius. Visos papildomos ir išplėstinės interpretacijos turi būti grindžiamos šia pamatine reikšme ir gali tik tai plėtoti. Išplėstinės interpretacijos negalioja, jeigu jos yra priešingos autoriaus norėtai perteikti pagrindinei prasmei arba jeigu jomis norima užgožti šią prasmę.

Pavyzdžiui, apaštalas Paulius, rašydamas laiškus korintiečiams, norėjo jiems kažką perteikti. Kadangi Paulius rašė įkvėptas Šventosios Dvasios, jo siekti perteikti dalykai sutapo su tuo, ką norėjo perduoti Dievas. Dievas pasinaudojo Pauliumi ne tam, kad išmokytų dalykų, kurių Paulius pats nesuprato, arba tokių, kurių sakydamas nesuvokė. Jeigu laiškuose korintiečiams glūdinčios *tikrosios* prasmės rašymo metu būtų Pauliui nesuvokiamos, tai reikštų, kad Dievas Pauliumi naudojosi tik kaip nemąstančiu stenografavimo įrankiu. Tačiau Dievo įkvėpta reikšmė buvo ta pati, kurią Paulius suvokė ir siekė užrašyti. Pats Paulius pabrėžė, kad „mes nerašome jums nieko kita, kaip tik tai, ką jūs perskaitote ir suprantate“ (2 Kor 1, 13).

Taigi Paulius turėtų suprasti ir sutikti su tuo, kaip mes aiškiname laiškus korintiečiams. Tai, kas Rašte yra įkvėpta, yra ir pagrindinė prasmė, – ją taip suprato autorius ir siekė perteikti skaitytojui.

Bažnyčia ne kartą pabrėžė tokią nuostatą. Pavyzdžiui, šventasis Augustinas tvirtino, kad autoriaus norėta perteikti prasmė buvo įkvėpta Šventosios Dvasios ir būtent ta prasmė privalo būti skaitoma kaip Dievo Žo-

dis. Savo traktate *De doctrina Christiana* Augustinas rašė: „Siekiant tinkamai suprasti dieviškąsias pranašystes reikia nuolat stengtis suvokti autoriaus mintį. Būtent per jį kalbėjo Šventoji Dvasia.“ Pasak Augustino, „klaidinga priskirti Raštui prasmę, skirtingą nuo tos, kurios siekė rašytojai, netgi tuomet, jei tokia interpretacija padeda puoselėti meilę ir sykiu išlieka tiesos plotmėje“.

Tai nereiškia, kad negalėtume pritaikyti Biblijos mūsų šiandienos gyvenimui. Mes galime, privalome tai daryti ir tai darysime. Tačiau turime taikyti Raštą prie savo gyvenimo, atsižvelgdami į tą prasmės stuburą, kurį suteikė jo autoriai rašymo laiku ir toje vietoje. Kartais jų suteikta prasmė bus aiški, o jos taikymas mūsų gyvenimui bus tiesioginis. Kitąkart nebus taip aišku, ir turėsime vargti siekdami suvokti Rašto autorių žodžių prasmę. Tai daryti turime, nes ta žodžių prasmė yra taip pat Dievo prasmė. Jos negali atstoti jokia kita prasmė.

Norint suvokti autorių norėtą perteikti pagrindinę prasmę, svarbus žingsnis yra suprasti autorių užrašytų žodžių reikšmę. Senojo Testamento rašytojai, vadindami Dievą Judo Liūtu, nesistengė pavaizduoti Dievą kaip tikrą liūtą, panašų į kai kurių izraelitų kaimyninių tautų garbintus gyvulius. Autoriai norėjo, kad jų žodžiai būtų suprantami perkeltine, bet ne pažodine prasme. Jų tikslas buvo perteikti Dievo galybės įvaizdį.

Kristaus pasakojimą: „Vienas žmogus keliavo iš Jeruzalės į Jerichą ir pakliuvo į plėšikų rankas. Tie išrengė jį, sumušė ir nuėjo sau, palikdami pusgyvį“ (Lk 10, 30), mes suprantame, kaip mokymą per palyginimą – išgalvotą įvykį. Klausiti, ar tas įvykis tikras ar ne, reikštų nesuprasti esmės, nesuvokti to, ko siekė išmokyti Kristus. Šio palyginimo prasmė nėra pasakojimas apie konkretų žmogų, kuris buvo apiplėštas kelyje iš Jeruzalės į Jerichą. Kristaus mokymo žinia buvo apie artimo meilę; jis nepersakė nusikaltimų suvestinės Jericho kelyje.

Jonos knygą galime taip pat laikyti parabole. Jos istorinės šaknys silpnos. Apie Ninevės ir jos karaliaus atsivertimą į Izraelio Dievą nėra jokių pėdsakų kituose bibliniuose raštuose, taip pat to laikotarpio Asirijos rašytiniuose šaltiniuose. Archeologiniai kasinėjimai atskleidė, kad Ninevė užėmė apie penkis kvadratinus kilometrus – tai neatitinka pasakojimo mastų: „Ninevė buvo labai didelis miestas, – jį pereiti reikėjo trijų dienų“ (Jon 3, 3). Net atidėjus į šalį didžuvės klausimą, aišku, kad Jonos knygos autorius nesistengė rašyti istorijos.

Jonos knygos autorius siekė pamokyti, kas yra gailėtingumas ir pasirengimas atleisti. Jo tikslas – pakoreguoti iš tremties grįžusių žydų siaurą nacionalizmo sampratą ir parodyti, kad Dievo meilė pasiekia net ir nežydus. Autorius nenurodė didžuvės pilvo dydžio, panašiai kaip Jėzus neregistravo nusikaltimų Jericho

kelyje. Kelti klausimą, ar Jona buvo iš tikrųjų prarytas didžuvės, tas pats kaip klausti, ar iš tikrųjų Jericho kelyje įvykdytas apiplėšimas. Toks klausimas visiškai prasilenkia su autoriaus esmine mintimi ir rodo Dievo įkvėptos žinios nesupratimą.

Skaitant Raštą svarbu suprasti, ar jo autorių žodžius reikia suprasti tiesiogine ar perkeltine prasme. Žodžiai visuomet turi tiesioginę prasmę. Tačiau kartais ji nesutampa su Dievo įkvėpta reikšme. Todėl turime stengtis suvokti Rašto autorių vartotas literatūrinės formos, raštų pobūdį. Skirtingos Biblijos knygos parašytos skirtingai ir siekiant skirtingų tikslų. Biblijoje yra istorinių, maldos, patarimų, taisyklių knygų, taip pat knygų, kuriose aprašoma Jėzuje Kristuje Dievo paskelbta Geroji Naujiena. Toje pačioje knygoje gali būti įvairių žanrų rašinių, kartais knyga turi ne vieną žmogų autorių.

Turime suvokti, kad Biblija nėra besiūlis drabužis. Biblija – kelių sluoksnių darinys, ji sukirpta iš įvairių audinių, nuaustų įvairiais ataudais ir amžių tėkmėje susiūta į vienetą. Šio siuvinio sumanymas yra, žinoma, Dievo, bet kirpėjai, audėjai ir siuvėjai buvo žmonės. Peržvelgdami įvairias šio siuvinio dalis, negalime jose tikėtis rasti tą patį, vienodos spalvos ir tekstūros audinį. Kitais žodžiais tariant, Biblija yra knygų biblioteka. Tai nėra viena knyga, tarsi storas romanas ar vadovėlis. Žodis „Biblija“ reiškia „knygos“. Krikščionims Biblija iš tikrųjų yra *ypatinga knyga*, nes joje glūdi Dievo apreiškimas. Su Biblija negali lygiuotis jokia kita knyga. Tačiau pačioje Biblijoje randame daug knygų, parašytų įvairiomis literatūrinėmis formomis.

Kai kurios Biblijos knygos buvo parašytos kaip istorija. Šiai kategorijai priklauso Karalių ir Kronikų knygos. Tačiau jos parašytos ne taip, kaip istoriją rašytų šiuolaikinis istorikas. Hebrajų istoriką daug labiau domino įvykių reikšmė, negu išsamus įvykių aprašymas. Todėl to paties įvykio skirtingi pasakojimai gali skirtis detalėmis, tačiau iš esmės sutampa aprašomam įvykiui priskiriama reikšmė.

Kai kurios Biblijos dalys, pavyzdžiui, pirmieji vienuolika Pradžios knygos skyrių atrodo tarsi istorija, tačiau iš tikrųjų yra kas kita. Pradžios knygos autoriai ir redaktoriai siekė nusakyti žmonių giminės būklę ir žmonijos santykį su Dievu. Jie nebuvo įkvėpti mokyti geologinių kūrimo procesų.

Apaštalo Pauliaus laišakai taip pat nėra kirpti iš tos pačios medžiagos. Jo Laiškas Filemonui yra tikras asmeninis vieno žmogaus kitam parašytas laiškas – panašų laišką rašytume ir šiandien. Tačiau Pauliaus Laiškas romiečiams panašesnis į doktrinos dėstymą, negu vien asmeninį laišką.

Biblijos Raštų formos tokios pat įvairios kaip populiaraus žurnalo rašinių žanrai. Skaitydami žurnalą ži-

nome, kad vienu straipsnių tikslas perteikti faktus bei informaciją. Žurnale taip pat galime rasti trumpų istorijų, ne tiek perteikiančių faktus, kiek kuriančių pramoginę nuotaiką ar iliustruojančių išvalgą. Rasime puslapių su poezija, išpūdingais įvaizdžiais. Žurnalo vedamojo pagrindinis tikslas yra ne atsietai perteikti objektyvią informaciją, bet įtikinamai pristatyti požiūrį, reklamos puslapių – išsiūlyti mums prekių.

Šių skirtingų žurnalo rašinių žanrų supainiojimas mus sutrikdytų. Tačiau paprastai žinome, kad superlatyvais pagražintus reklaminius skelbimus dera pasūdyti gyvenimo druska. Paprastai taikome labai skirtingus kriterijus skaitydami straipsnius apie faktus, formuojančius viešąją nuomonę, redakcinius komentarus, išgalvotus pasakojimus ar lyrinę poeziją.

Kartais Bibliją skaitome pasitelkdami mažiau proto, negu skaitydami populiarius žurnalus. Į vieną krūvą sudedame skirtingo žanro rašinius, tarsi jie būtų parašyti vienos rankos ir vienu prisėdimu. Dosnūs Dievas Biblijoje davė mums visą biblioteką, parašytą daugiau kaip per tūkstantmetį daugelio rašytojų ir įvairių literatūrinių žanrų. Tačiau Dievo dosnumas mums, jo bibliotekos skaitytojams, taip pat yra reiklus. Turime siekti suprasti daugelio autorių įvairiais žanrais norėtą perteikti mintį.

Mūsų turimas Rašto supratimas lieka paviršinis, jei bent bendrais bruožais neįstengiamo įvertinti skaitomos biblinės knygos žanro ir įkvėpto autoriaus siekto tikslo. To nesuvokimas slopina mūsų gebėjimą klausytis Dievo, kalbančio mums per Rašto žodžius. Greisia pavojus supainioti Dievo balsą su mūsų pačių sujauktomis interpretacijomis.

Praktinės priegos

Studijavimas yra ilgalaikis, rimtas, tolygus skaitymas, kuriuo siekiama suprasti. Skirtumą tarp lengvo ir rimto skaitymo, taip pat tarp rimto skaitymo ir studijavimo nelengva apibrėžti. Studijavimas nėra kažkas grėsmingo ar magiško; tai tiesiog dėmesingas skaitymas – skaitymas siekiant suvokti prasmę, naudojantis pagalbine medžiaga, pačiame Biblijos leidinyje nurodytais ar atskirais komentarais.

Vienas iš būdų pradėti studijuoti yra imtis kurio nors Biblijos skyriaus arba kurios nors knygos, panašiai kaip imtumės studijuoti vadovėlį. Galime perskaityti skyrių ar ištrauką nuo pradžios iki galo, kad suvoktume bendrą prasmę. Tuomet galime skaityti jį iš naujo, sakiny po sakinio, ypatingą dėmesį skiriant prasmei. Turėtume taip pat pasinaudoti mums prieinamomis studijų priemonėmis.

Galimos ir kitokios priegos – pirmiausia perskaitome trumpą įžangą pačiame Šventojo Rašto leidinyje ar ko-

kioje nors kitoje knygoje apie Bibliją. Tuomet skaitome pačią Biblijos knygą kaip visumą, nepraleisdami ir greita pateiktų jos paaiškinimų. Viena kartą perskaite knygą turėtume iš naujo perskaityti tas vietas, kurios mums atrodo ypač reikšmingos. Jei studijuojame Evangeliją, galime patikrinti, kaip kiti evangelistai perteikia tą patį įvykį. Žinoma, viso to neišeis padaryti vienu prisėdimu, nebent imtume pačias trumpiausias knygas.

Daugeliui žmonių padeda, jei jie skaitydami pasižymi tam tikras eilutes ar ištraukas, pabraukia svarbius žodžius ar pasižymi pastraipas paraštėje. Tai gali būti labai gera ir naudinga praktika, padedanti suprasti ir įsiminti, ką skaitome.

Neturėtume bijoti skaitydami pasižymėti Biblijoje. Tai nėra nepagarba: didžiausia pagarba Dievo žodžiui yra jam skiriama vieta protuose ir širdyse, o ne nepriekaištingoje lentynoje salone. Tačiau pasižymėdami turime atsižvelgti ir į tai: ryškiu rašikliu pasibrauktos vietos, labai svarbios mums šiandien, gali rytoj nebeatrodyti tokios reikšmingos. Pabraukti geriau pieštuku ir lengvai, paliekant galimybę ir kitą kartą skaitant pasibraukti.

Skaitydami ir siekdami suprasti, turime nuolat mintyse klausiti: koks pagrindinis autorių akcentas? Ką jie siekia perteikti? Šiuos klausimus nesąmoningai turime mintyje, skaitydami daugybę dalykų: laikraščių vedamuosius, vaikiško triratuko montavimo instrukciją ar straipsnį žurnale apie širdies ligas. To paties privalome siekti, kad suprastume Bibliją: skaitome norėdami suprasti, kas norėta pasakyti.

Jei pernelyg dievobaimingai žvelgiame į Dievo žodžio šventumą ir per daug įsitempiame norėdami išgirsti, ką mums sako Dievas, gali atsitikti taip, kad liksime nesuvokę akivaizdžios pačių žodžių prasmės. Patys žodžiai turi būti išeities taškas siekiant suprasti Raštą ir klausyti, kaip per jį kalba Dievas. Tam tikra prasme Bibliją būtina skaityti, kaip skaitytume bet kokią kitą knygą, – kad suprastume, jog Bibliją nepanaši į jokią kitą knygą. Turime klausiti: ką čia autoriai sako? Ką jie stengiasi perteikti? Kokį dalyką jie akcentuoja?

Panašiai kaip bet kurioje kitoje knygoje turime atkreipti dėmesį į eilučių bei ištraukų kontekstą. Citatos, pateikiamos be konteksto, iškreipia prasmę.

Privalome taip pat dėmesingai atsižvelgti į visos Biblijos platųjį kontekstą. Kiekviena Biblijos knyga įgyja savo vietą ir reikšmę, atsižvelgiant į Dievo darbą, prasidėjusį per Abraomą ir pasiekusį viršūnę formuojantis ankstyvajai Bažnyčiai. Bibliją yra šio Dievo darbo išraiška. Kiekviena jos knyga apima kurį nors Dievo darbo segmentą ar aspektą. Šitaip kiekviena knyga galutinę prasmę įgyja ne atskirai, bet apimant visos Biblijos kontekstą. Skaitydami ištrauką ar knygą turime atkreipti dėmesį į tai, kaip kitos knygos ar vietos nu-

šviečia mūsų skaitomą ištrauką. Atsižvelgtina į tai, kokią vietą ši knyga užima išganymo istorijos tėkmėje. Turime klausiti: kodėl buvo parašyta ši knyga? Kam ji buvo skirta?

Skaitydami turime išgyventi į aprašomų įvykių sceną. Jei skaitome ištrauką iš evangelijų, turime pastebėti ne tik tai, ko Jėzus moko, bet ir kas yra jo klausytojai, kokia tų klausytojų reakcija. Galime įsivaizduoti, kokia būtų mūsų pačių reakcija, jei ten dalyvautume. Labai dažnai Jėzaus klausytojai būdavo priblokšti jo žodžių, kuriuos šiandien visai ramiai skaitome: „Tai išgirde, daugelis jo mokinių sakė: „Kieti jo žodžiai, kas gali jų klausytis!“ (Jn 6, 60). Gal mes praleidžiame kažkokį svarbų dalyką, gal taip pat turėtume būti priblokšti? Gal pernelyg lengvai prabėgame kietus Jėzaus žodžius, tarsi jie nebūtų kieti.

Skaityt Senojo Testamento pranašus, būtina atsižvelgti į išrinktosios tautos būklę pranašo kalbamuoju metu. Pranašai bylojo ypatingomis aplinkybėmis ir skirtingais istorijos momentais. Gal tai buvo nuopuolio laikotarpis, kai žmonės nesilaikė Įstatymo? Gal pranašas tiesiog kalbėjo paguodos žodžius jau išsklaidytai tremtyje tautai? Iš Biblijos galime sužinoti apie Izraelio senovės gyvenimą bei kultūrą, po to tuo pasinaudoti toliau skaitydami. Daugelyje Biblijos vietų minimi vandens srautai bei versmės įgyja pilnutinę prasmę, kai suvokiame, jog ankstyvąjį savo raidos laikotarpį izraelitai praleido klajodami dykumoje, eidami nuo vienos vandenvietės prie kitos. Pažįstama eilutė apie tai, kad uždegto žibinto nevožia po ryku, bet iškelia aukštyn, kad jis apšviestų visą namą. Supratimą pagyvina žinios, kad daugelis šeimų anuomet gyvendavo vienos patalpos namuose.

Turime ne tiek studijuoti senąjį gyvenimą ir kultūrą, kiek dėmesingai žvelgti į pačiame Rašte glūdintą gyvenimo supratimą, tarsi iš lėto sugerdami savin anuometinio gyvenimo jauseną. Mūsų tikslas ne tapti senovės ekspertais, bet įvertinti tą Rašto žodžių prasmę, kuri buvo suvokiama anuometinių klausytojų. Kad galėtume išgirsti Dievo žodį, bylojantį mums dvidešimt pirmajame amžiuje, būtina siekti klausytis pranašų žodžio taip, kaip jį girdėjo Jeruzalės gyventojai šeštajame šimtmečiuje prieš Kristų. Turime atsistoti prie Jėzaus kojų kaip jo mokiniai. Jei pernelyg skubėsime žengdami šį žingsnį, nepajėgsime priimti to, ko Raštas gali mus išmokyti.

Mūsų studijų tikslas – nustatyti Rašto autorių turėtą omenyje prasmę. Stengiamės suvokti jų vartotus žodžius ta prasme, kurią jie norėjo perteikti. Norime suvokti kiekvieną eilutę atsižvelgdami į kontekstą, sekdami autoriaus pagrindinę mintį.

Šventojo Rašto studijos niekuomet nepakeis Rašto skaitymo, o Rašto skaitymas – maldingo Rašto apmąstymo

ir jo taikymo kasdieniame gyvenime. Čia būtina pusiausvyra. Tikinčiam labai svarbu kasdien maldingai apmąstyti Šventojo Rašto ištrauką. Parinktam apmąstomajam skaitymui pagrindą duoda reguliarius Rašto knygos ar knygos dalies studijavimas pasitelkiant gerus komentarus ar išangas. Kad mūsų Rašto supratimas bręstų ir augtų, labai svarbu taip pat studijuoti knygas apie Raštą. Tačiau nei vienos rūšies studijos nepavadoja kasdienio 15 minučių Rašto skaitymo. Kiekvienam dalykui reikia atskiro laiko.

Raštas yra gyvenimo knyga. Tai per visą gyvenimą neišsemiamą knygą. Mūsų studijos turėtų būti nuolatinės: tačiau nei perkrautos užsiduotu kiekiu, nei pernelyg vangios, vengiant reikiamų pastangų.

Pagalbinės priemonės studijoms

Pirmasis mūsų studijų šaltinis turėtų būti pati Biblija. Ji aiškina pati save. Susipažinimas su visu Šventuoju Raštu padeda geriau suprasti visas knygas bei ištraukas. Kuo geriau suvokiame Senąjį Testamentą, tuo gilesnis tampa Naujojo Testamento supratimas. Susipažinę su visais Pauliaus laiškais ir Apaštalų darbuose aprašyta misijų veikla, geriau suprantame jo asmeninius laiškus. Geriau pažįstant pirmojo šimtmečio papročius bei kultūrą, Jėzaus žodžiai ir veiksmai įgyja dar daugiau prasmės. Kadangi Biblija nušviečia ir paaiškina pati save, mums reikia vis geriau ją pažinti ir rasti savo kelią, kaip ją skaityti. Daugelis Biblijos leidimų pateikia paralelines nuorodas, susijusias su skaitoma vieta. Skirtinguose Biblijos leidimuose bei vertimuose šios pastabos įvairiai išdėstomos, o kai kurie Biblijos leidimai pateikiami be komentarų. Šie komentarai gali padėti geriau suprasti Raštą. Tai yra paprastos Biblijos studijavimo priemonės.

Kartais paralelinės nuorodos pažymi, kad kitoje Rašto vietoje yra ištrauka, identiška mūsų skaitomai vietai. Tokios nuorodos ypač dažnos Mato, Morkaus ir Luko evangelijose, kadangi daugelis Jėzaus gyvenimo įvykių bei mokymų pateikiami šiose dviejose ar trijose evangelijose. Skirtingi evangelijų autoriai, vaizduodami tą patį įvykį, dažnai pateikia kiek skirtingus akcentus – palyginę du ar tris pasakojimus rasime detalių, kurių kitaip nebūtume pastebėję. Pavyzdžiui, lygindami Petro atsižadėjimo pasakojimą Mato ir Luko evangelijose, pamatysime, kad jo tartis išduoda jį buvus galilėjietį.

Dažnai Naujojo Testamento nuorodos nurodo Senojo Testamento vietą, kurią cituoja Jėzus arba Naujojo Testamento autorius. Perskaičius nurodytą Senojo Testamento vietą ir suvokus jos kontekstą, galima suprasti, ką Jėzus ar Paulius turėjo omenyje.

Kartais nuorodose pateikiama kita vieta, kurioje aprašomas tas pats dalykas – arba kartais pateikiamas prie-

šingas požiūris. Pavyzdžiui, regimo prieštaravimo tarp *Lk 12, 37* ir *Lk 17, 7–8* palyginimas parengia priimti Jėzaus mokymą *Lk 22, 27*. To dalyko būtume nepastebėję be paralelinių nuorodų, atkreipiančių dėmesį į šių vietų ryšį.

Kita patogi studijų priemonė yra Biblijos leidimo komentarai. Naudingiausi tie, kuriose paaiškinamos neaiškios vietos ir atskleidžiama temos plėtotė. Dažnai verta pažvelgti į komentarus prieš pradėdant skaityti Biblijos skyrių. Kartais vien užmetus akį pasidaro aišku, kad komentarai mums nėra labai naudingi, ir tuomet tiesiog galime skaityti toliau. Kartais iš visų komentarų verta atkreipti dėmesį į vieną ar du. Jei jau esame bendrais bruožais susipažinę su tą dieną skaitoma Biblijos ištrauka, vertėtų iš karto perskaityti tuos komentarus, kad vėliau galėtume tiesiog nepertraukiamai skaityti Rašto žodžius.

Daugelis Biblijos leidimų turi žemėlapius, kurie taip pat naudingi studijuoti. Viena iš subtilių kliūčių, trukdančių priimti Šventąjį Raštą kaip Dievo žodį ir menkinančių jo galią, požiūris į Bibliją tarsi į Raštų rinkinį visiškai iš kito, švento pasaulio, nesusijusio su mūsų gyvenamąja aplinka. Žinoma, mes sąmoningai neskaitome Biblijos kaip knygos, kurioje tikėjimo galiūnai gyvena persmelktoje tikėjimu žemėje, bet kartais nesąmoningai linkstame į panašią nuostatą. Imame žvelgti į Biblijos žmones, tarsi jie būtų kitokie nei mes, ir į jų pasaulį – kaip į visiškai skirtingą nuo mūsų.

Vienas iš paprastų būdų, kaip Rašto pasaulį sujungti tiltu su mūsų pasauliu, perkelti geografinį Biblijos vaizdavimą į šiandieną, susiejant Biblijoje minimus miestus bei šalis su šiuolaikiniais miestais bei šalimis. Žinoma, Jeruzalė yra Jeruzalė, o Roma – Roma. Tačiau ar skaitydami apie Pauliaus keliones sąmoningai suvokiame, kad jis daugiausia keliavo šiandieninės Turcijos bei Graikijos teritorijomis. Ar susiejame Senojo Testamento įvykius Babilone ir Persijoje su šiandienos Iraku bei Iranu?

Tokioms sąsajoms užteks kelių minučių, jei pasinaudosime Biblijos leidimuose spausdinamais žemėlapiais. Šis paprastas žingsnis padeda prisiminti, kad Dievo žodis buvo bylojamas mūsų pasaulyje, kad Jėzus Kristus vaikščiojo tarp mūsų, kad tai, ką skaitome Rašte, yra mūsų pasauliui ir mums skirtas Žodis.

Plečiant savo pažinimą, naudinga pasinaudoti kita medžiaga, kurioje aptariami Rašto knygų literatūriniai žanrai, jų parašymo kontekstas, pagrindinės temos. Jau sakytą, kad tokios pagalbinės priemonės niekuomet nepavadoja Rašto skaitymo, tačiau jų taip pat negalima atmeti kaip nereikalingų. Rengdamiesi atostogų kelionei, studijuojame numatomų aplankyti vietų žemėlapi. Žemėlapis, žinoma, neatstoja būsimų tiesioginių kelionės išpūdžių, bet praturtina mūsų suvo-

kimą. Neišvaizdi lyguma kadaise buvo svarbaus mūšio laukas, o ant medžiais apaugusio piliakalnio stovėjo svarbi pilis.

Panašiai yra ir su Raštu. Suvokę Rašto knygos atsiradimo aplinkybes, nesutrinkame ją skaitydami. Supratus autoriaus tikslus tampa aiškesnė jo žodžių reikšmė. Tačiau žemėlapiai ir kelionių vadovai negali pakeisti paties Rašto skaitymo bei studijavimo.

Patogiausia studijų priemonė yra išanga į atskiras Rašto knygas, pateikiama daugelyje Biblijos leidimų. Tokia išanga padaro Senojo Testamento knygą suprantamesnę vien atskleisdama knygos parašymo aplinkybes. Grįžtant prie palyginimo su drabužiu – dažnai gera žinoti, kada buvo nuausta ta ar kita drabužio dalis, kas buvo audėjas ir kokiomis aplinkybėmis austa. Žydų teologija tremties sąlygomis skyrėsi nuo teologijos šlovingais Dovydo valdymo metais. Danieliaus knygos literatūrinis žanras gerokai skiriasi nuo Parkartoto Įstatymo knygos literatūrinio žanro. Tai neleidžia į Bibliją žiūrėti kaip į besiūlį drabužį.

Būtų naivu manyti, kad šiuolaikinis žmogus gali be pastangų ir studijų perprasti kultūrinius skirtumus, būdingus Izraelio tautai prieš 25 šimtmečius, arba judaizmo politines bei religines ypatybes pirmajame šimtmetyje, kai Jėzus vykdė savo tarnystę. Mes turime siekti suvokti Dievo apreiškimą, jo žodžius, tartus konkrečioms žmonėms. Panašiai kaip etiopas, privalome leistis piligriminėn kelionėn į Jeruzalę. Kaip jis, turime studijuoti svetimšalius raštus. Dievo žodis perduotas žmonijai per konkrečius asmenis, iš konkrečios tautos, o galiausiai – per Jėzaus asmenį. Dabar visiems laikams visos tautos ir visi žmonės gali skaityti šiuos Raštus kaip privilegijuotą Dievo apreiškimo šaltinį. Įveikdami kalbos, kultūros, laiko ir geografijos barjerus, turime įžengti į Mozės, Izaijo ir Jėzaus pasaulį, sužinoti apie Dievo įžengimą į žmonijos istoriją. Knygos apie Raštą gali suteikti mums nepamainomą pagalbą.

Galiamas paskutinė pastaba apie studijavimą. Mūsų studijos neturėtų virsti apsaugančiu nuo Dievo žodžio išgirdimo skydu. Tai priemonė, leidžianti aiškiai išgirsti Dievo žodį. Kasdien skaitant Raštą, turi ateiti toks laikas, kai savo dėmesį nuo pastangos suprasti Bibliją nukreipiame į pastangą klausytis Dievo žodžio, bylojančio mums per Rašto žodžius. Mūsų pašaukimas – tapti ne Šventojo Rašto specialistais, bet Kristaus mokiniais. Mūsų studijos yra *parengiamasis* žingsnis; jos neturi būti ir galutinis žingsnis. Studijavimas turi atverti mūsų ausis.

(*Bus daugiau*)

Parengė K. L.

Laiduoti migrantams ir jų šeimoms apsaugą

(KAP, VIS) Popiežius Benediktas XVI reikalavo didesnės paramos bei apsaugos migrantams bei jų šeimoms. Sausio 14 d., sekmadienį, Pasaulinės migrantų ir pabėgėlių dienos proga popiežius priminė žmogaus mobilumo reiškinio didumą bei įvairovę, nurodydamas, jog, JT statistiniais duomenimis, ekonominių migrantų yra beveik 200 mln., pabėgėlių – 9 mln., tarptautinių studentų – 2 mln. Prie jų, pasak popiežiaus, dar reikėtų priskaičiuoti perkeltuosius asmenis šalių viduje bei nereguliuosius migrantus.

Atkreipdamas dėmesį, jog kiekvienas iš migrantų vienaip ar kitaip yra šeima, Benediktas XVI ragino laiduoti migrantams bei jų šeimoms „ypatingą įstatyminę, teisinę bei administracinę pagalbą“, jų naudai plėtoti „paslaugų, priėmimo centrų, socialinių bei pastoracinių struktūrų tinklą“. Popiežius reiškė viltį, kad netrukus bus pasiekta „darnaus migracinių srautų bei apskritai žmogaus mobilumo reguliavimo“, atnešančio naudos visai žmonijos šeimai. Benediktas XVI taip pat pabrėžė, jog „tik gerbiant visų migrantų žmogiškąjį kilnumą, viena vertus, bei patiems migrantams pripažįstant juos priimančių šalių vertybes, kita vertus, bus įmanoma įtraukti atvykusias šeimas į tos šalies socialines, ekonomines ir politines sistemas“.

Popiežius taip pat siūlė nelaikyti migracijos „vien problema“. Migracijoje, pasak jo, slypi dideli žmonijos pažangos išteklių. Ypač tai pasakytina apie migrantų šeimą, jei kaip tokia ji yra gerbiama. Ji neturi „nukentėti nuo neatitaisomų perskyrimų“, bet privalo „išlikti susivienijusi arba vėl susivienyti bei atlikti savo kaip gyvybės lopšio ir pirminės naujo žmogaus priėmimo bei auklėjimo vietos misiją“.

Popiežius reikalauja teisinio statuso Bažnyčiai Turkijoje

(KAP) Popiežius Benediktas XVI pareikalavo teisinio statuso Katalikų Bažnyčiai Turkijoje. Sausio 19 d. primdamas naują Turkijos pasiuntinį prie Šventojo Sosto, popiežius ragino pradėti oficialų dialogą tarp šios šalies Vyskupų konferencijos ir valdžios organų dėl esamų problemų išsprendimo bei gerų santykių plėtojimo. Kartu jis išreiškė didelę „popiežiaus ir katalikų tikinčiųjų pagarbą musulmonams“ ir dar kartą padėjo už draugišką priėmimą Turkijoje.

Dabartinių įtampų pasaulyje akivaizdoje įvairių religijų tikintieji, pasak Benedikto XVI, turėtų bendrai ginti taiką ir drauge atmesti smurtą, praeityje perdėm dažnai dangstyta religija. Be to, religijos turėtų skatinti gerbti žmogų kaip Dievo kūrinį bei pagrindines vertybes, lemiančias žmogaus ir visuomenės gyvenimą.

Kalbėdamas apie Turkijos santykius su Europa, Benediktas XVI pabrėžė, jog Šventasis Sostas suvokia ypa-

tingą šios šalies kaip tilto tarp žemynų ir kaip kultūrų bei religijų jungiamosios grandies geografinę ir istorinę padėtį. Ekonominę globalizaciją, pasak popiežiaus, turi lydėti viso pasaulio bendros pastangos visiems žmonėms, visoms šeimoms ir tautoms laiduoti tinkamą ateitį. Popiežius taip pat teigiamai įvertino Ankaros pastangas iš naujo išjudinti Artimųjų Rytų taikos derybas ir prisidėti prie Libano atstatymo bei dialogo šioje šalyje.

Popiežius: krikščionių vienybė – „Dievo dovana“

(KAP) Popiežius Benediktas XVI paragino atsiskyrusius krikščionis veikliai dirbti ir melstis ekumenizmo labui. Per sausio 17 d. bendrąją audienciją, artėjant Pasaulinės maldos už krikščionių vienybę savaitei, popiežius priminė, jog kelias į vienybę neabejotinai ilgas ir sunkus, kad vienybė esanti „Dievo dovana“. Krikščionys vienas prie kito priartėja juo labiau, juo arčiau jie prisiartina prie Jėzaus Kristaus. Bendradarbiavimas vargstantčiųjų bei stokojančiųjų labui, bendros pastangos artimo meilės srityje yra svarbus krikščionis suartinantis žingsnis. Kristaus žinią, pasak popiežiaus, būtina paversti „solidarumo iniciatyvomis“, nes būtent konkretus darbas „stiprina solidarumą ir padeda vienybės reikalui“. Jis jaučias, jog krikščionių vienybės troškimas esąs didžiulis. Benediktas XVI pabrėžtinai atkreipė dėmesį į savo susitikimą su ekumeniniu patriarchy Bartolomėjumi I praėjusių metų lapkritį Stambule.

Sausio 19 d. priimdamas tarpkonfesinę delegaciją iš Suomijos, popiežius Benediktas XVI paragino Skandinavijos katalikus bei liuteronus intensyviau plėtoti ekumeninį dialogą. Jis teigiamai įvertino „teologijos lygmeniu atstumą tarp abiejų bendrijų gerokai sumažinusių“ 1999 m. bendrą pareiškimą dėl mokymo apie nuteisinimą. Tačiau kelyje į krikščionių vienybę tebe laukia daug darbo. Jis sveikino

naują bendrą Skandinavijos katalikų ir liuteronų dialogo projektą „Nuteisinimas Bažnyčios gyvenime“. Popiežius gyrė įvairioms konfesijoms priklausančių Suomijos katalikų bendradarbiavimą skelbiant Evangeliją. Tai esą bendra visų krikščionių užduotis. Procesai Suomijoje teikia didelių vilčių žvelgiant į ekumenizmo ateitį.

Per Viešpaties angelo maldą sausio 21 d. popiežius Benediktas XVI pabrėžė tuo metu vykusios Pasaulinės maldos už krikščionių vienybę savaitės reikšmę. Ekumenizmas, pasak popiežiaus, esąs „gili dialoginė patirtis“, kai vienas kito klausomasi bei tarpusavyje kalbomasi. Prisidėti prie ekumeninio dialogo, pirmiausia malda ir brolišku bendradarbiavimu siekiant padėti vargstantiems, pašaukti visi krikščionys. Dėti ekumenines pastangas, anot Benedikto XVI, Katalikų Bažnyčioje ypač pašauktos parapijų bendruomenės, bažnytiniai sąjūdžiai bei pašvęstojo gyvenimo bendruomenės.

Per sausio 24 d. bendrąją audienciją popiežius Benediktas XVI apibūdino ekumenizmą kaip ilgą ir statų kelią, panašų į atgailos kelią. Apžvelgdamas paskutiniųjų keturiasdešimties metų ekumenizmo kelią, popiežius pareiškė, jog Dievas per tą laiką krikščionių vienybės siekio atžvilgiu jau suteikęs daugybę malonių, o Šventosios Dvasios šviesa apšvietusi daug liudytojų. Benediktas XVI pabrėžė, kad pirmutinė bendra pareiga siekiant krikščionių vienybės yra malda. „Melsdamiesi ir melsdamiesi bendrai, krikščionys vis geriau suvokia savo kaip brolių ir seserų statusą, net jei jie dar tebėra persiskyrę. Melsdamiesi mokomės geriau įsiklausyti į Viešpatį, nes tik įsiklausydami į Viešpatį ir paisydami jo balso, galime surasti vienybės kelią“, – sakė popiežius.

Popiežius pripažino, jog ekumenizmas kartais būna „nuviliantis procesas“, kai, užuot drąsiai skelbus, pasiduodama pagundai nesi-

klausyti bei neaiškiai kalbėti. Sunku „atsisakyti patogaus kurtumo“, tarsi Evangelija negebėtų iš naujo sužydėti bei skatinti mus atsiversiti ir dvasiškai atsinaujinti. Pasak Benedikto XVI, krikščionių vienybės ieškoma įvairiais lygmenimis: „darbuojantis parapijose, ligoninėse, puoselėjant ryšius tarp žmonių, vietinėms bendruomenėms bendradarbiaujant visame pasaulyje ir pirmiausia ten, kur reikia didelių pastangų ir atminties apvalymo, kur būtina parodyti broliui geros valios gestą“.

Sausio 25 d. Šv. Pauliaus Užmiesčio bazilikoje Maldos už krikščionių vienybę savaitė baigta popiežiaus Benedikto XVI paraginimu bendrai skelbti tikėjimą. „Tokio bendro krikščionių liudijimo laukia visas pasaulis“, – sakė popiežius per katalikiškas Vakarinės pamaldas, kuriose dalyvavo daug aukšto rango kitų krikščioniškųjų Bažnyčių atstovų. Benediktas XVI ragino įvairias konfesijas bendrai skaityti Bibliją. Įsiklausymas į Dievo žodį yra labai svarbus ekumeninėms pastangoms. Bažnyčia gyvena ne savimi, bet Dievo žodžiu, išeinančiu iš Dievo lūpų. Vienybės, pasak Benedikto XVI, potvarkiais nepasieksi, ji turi remtis bendru tikėjimu. Todėl esminis ekumeninės praktikos elementas esąs dalijimasis su kitais savo tikėjimo įsitikinimais. Sąžiningas dialogas kartu turėtų apimti ir „broliškos kritikos“ galimybę.

Popiežius prieš karinius žaislus vaikams

(KAP) Popiežius Benediktas XVI aiškiai pareiškė neigiamą nuomonę karinių žaislų vaikams atžvilgiu. Po Viešpaties angelo maldos sausio 21 d. jis sveikino Lecce uostamiestyje (Italija) vykdomą iniciatyvą „Išmainyti žaislą“. Ten vaikai gali tokius žaislus iškeisti į pedagoginiu požiūriu tinkamesnius. „Apsaugokime vaikus nuo smurto infekcijos“, – patvirtino Benediktas XVI šios iniciatyvos šūkį. Šios

iniciatyvos metu vaikai kviečiami žaislinius tankus, šautuvus ir pistoletus, gautus dovanų per Kalėdas ar Trijų Karalių šventę, atiduoti mainais į didelės vertės dovanas.

Šventasis Sostas trokšta „konstruktyvaus dialogo“ su Kinija

(KAP) Katalikų Bažnyčia turėtų įvairiais lygmenimis normalizuoti savo santykius su Kinija ir plėtoti pagarbų ir konstruktyvų dialogą su vyriausybiniais organais. Tai konstatuojama sausio 19–20 d. Vatikane vykusios Kinijai skirtos konferencijos baigiamajame pareiškime. Konferencijoje, kuriai vadovavo Šventojo Sosto valstybės sekretorius kardinolas Tarcisio Bertone, taip pat dalyvavo Taivanio, Honkongo ir Makao vyskupai. Dialogo būdu siektina įveikti praeities nesusipratimus ir laiduoti taikų bei konstruktyvų Bažnyčios gyvenimą kinų tautos gerovės labui.

Pareiškime taip pat pabrėžiama, jog apie pasitarimus informuotas popiežius Benediktas XVI nutarė laišku kreiptis į katalikus Kinijoje. Konferencija, pasak pareiškimo autorių, išnagrinėjo aktualiausias problemas, reikalaujančias atitinkamų sprendimų Bažnyčios ir religijos laisvės principų atžvilgiu. Dalyviai aikštėn iškėlė bekompromisiškai popiežiui ištikimų vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų liudijimą, neretai ir didelių kančių kaina. Pareiškime džiaugiamasi, jog šią dieną bendrystėje su popiežiumi yra beveik visi vyskupai bei kunigai. Netikėtas esąs nemenkas katalikų pagausėjimas Kinijoje.

Kinija ir Šventasis Sostas diplomatinų santykių nepalaiko. Santykius sunkina Pekino noras turėti lemiamą balsą sprendžiant visus Bažnyčios klausimus. Dalis katalikų pripažįsta 1957 m. įsteigtos, režimui ištikimos „Patriotinės kinų katalikų sąjungos“ veiklą, kiti šią organizaciją griežtai atmeta ir pabrėžia savo besąlygišką ištikimybę Šventajam Sostui. Tačiau kasdieniame gy-

venime skirtumai tarp abiejų kinių katalikybių beregint nyksta.

Vietnamo ministras pirmininkas audiencijoje pas popiežių

(KAP) Sausio 25 d. popiežius Benediktas XVI pokalbiui Vatikane priėmė Vietnamo ministrą pirmininką Nguyen Tan Dungą. Po audiencijos Vatikano spaudos tarnyba Vietnamo ministro pirmininko apsilankymą įvertino kaip „naują ir svarbų žingsnį normalizuojant abiejų šalių santykius“. Per susitikimą su popiežiumi buvo aptartos kelios atviros tarpusavio santykių problemos, pasikeista nuomonėmis apie padėtį pasaulyje. Spaudos tarnybos pareiškime taip pat minima, kad santykių tarp Vietnamo ir Šventojo Sosto srityje pasiekta pažanga. Katalikų Bažnyčia pastaraisiais metais gavo daugiau erdvės tikėjimui praktikuoti. Kartu spaudos pranešime reiškiamas pagėdavimas, kad Vietnamo katalikai ateityje veikliau prisidėtų prie šalies bendrosios gerovės, moralinių vertybių skatinimo bei socialinio darbo šioje šalyje.

Iš 80 mln. vietnamiečių 10–15 proc. yra katalikai. Katalikų Bažnyčia iš pradžių buvo ypač stipri pietinėje šalies dalyje ir sostinėje Hanojuje šiaurėje. 1954 m. valdžią šiaurėje paėmus komunistams, katalikai masiškai bėgo į pietus. 1975 m. komunistams įsitvirtinus visame Vietname, Pietų Vietnamo diplomatiniai ryšiai su Šventuoju Sostu užgeso. Likus dviem dienoms iki Vietnamo dabartinio ministro pirmininko apsilankymo Vatikane Saigono arkivyskupas kardinolas Jean-Baptiste Pham Minh Manas viename interviu pareiškė, jog atėjęs „momentas užmegzti oficialius diplomatinis santykius“.

Kardinolas Kasperis: be religijų dialogo taika neįmanoma

(KAP) Pasak kardinolo Walterio Kasperio, kas rimtai traktuoja

dialogą tarp religijų, tas turi atmeti bet kokią nacionalizmą, rasizmą ir priešiško užsieniečiams formą. Kalbėdamas žydų ir katalikų atstovų tarptautinėje konferencijoje, Šv. Egidijaus bendruomenės sausio 17 d. surengtoje Romoje daugelyje šalių švenčiamos ekumeninės „judaizmo dienos“ proga, Popiežiškosios krikščionių vienybės tarybos prezidentas pabrėžė, jog žydams ir krikščionims šiandien iškilusi užduotis į bendradarbiavimą įtraukti musulmonus, nes be religijų pokalbio jokia taika neįmanoma. Gebėjimas plėtoti dialogą, pasak kardinolo, glūdįs žmogaus prigimtyje bei jo orume. Jo tikslas neturėtų būti nei kultūrų besikivirčijantis pliuralizmas, nei vienaspalvis vienodumas. Dialogas padėtų „žydams tapti sąmoningesniais bei geresniais žydais, o katalikams – sąmoningesniais bei geresniais katalikais“. Dialogas tikrai nesąs užmaskuota prozelitizmo forma.

Jono Pauliaus II sekretoriaus memuaruose atskleidžiama įdomių detalių apie buvusį popiežių

(KAP) Popiežius Jonas Paulius II niekada finansiškai nerėmęs lenkų profsąjungos „Solidarumas“. Ali Agdžos pasikėsinimas, jo manymu, slepia ne „bulgarų pėdsaką“ ar turkų mafiją, bet KGB. Pats Agdža per popiežiaus apsilankymą kalėjime prašęs ne atleidimo, bet paaiškinimo, kaip jis, profesionalus žudikas, galėjęs nepataikyti. Apie visa tai rašoma kardinolo Stanislawo Dziwiszo interviu pobūdžio memuarų knygoje, kurios keletą ištraukų neseniai išspausdino *Repubblica*.

Pokalbyje su italų publicistu Gian Franco Svidercoschi Dziwiszas praneša, jog planuoti trys popiežiaus susitikimai su Maskvos patriarchu Aleksijumi II, tačiau visi baigėsi nesėkme. Jis taip pat atskleidžia, jog, 1989 m. kritus geležinei uždangai, popiežių labai nušėbino greitas komunizmo žlugi-

mas. Popiežius, tiesa, tikėjęs, kad ši sistema socialiai neteisinga, ekonomiškai nenaši ir todėl pasmerkta anksčiau ar vėliau žlugti. Tačiau jis laikęs Sovietų Sąjungą geopolitiškai tokia stipria, jog buvęs nustebintas įvykių spartos.

Popiežius labai susirūpinęs stebėjo įvykius Lenkijoje, „Solidarumo“ atsiradimą bei karinės padėties paskelbimą. Turėdamas prieš akis spekuliacijas apie „šventąją sąjungą“ tarp Vašingtono ir Šventojo Sosto, buvęs popiežiaus sekretorius tvirtina, kad tam tikros informacijos popiežius gavo iš Jungtinių Valstijų, tačiau nieko daugiau. Būta kelių telefoninių pokalbių su tuometiniu JAV saugumo patarėju Zbigniewu Brzezinskiu, tačiau didžiąją dalį informacijos Vatikanas jau žinojęs iš kitų šaltinių.

Pasak Krokuvos arkivyskupo, Jonas Paulius II buvo įsitikinęs, jog už savo gyvybę per 1981 m. gegužės 13 d. pasikėsinimą jis turis būti dėkingas Fatimos Dievo Motinai. Tačiau tokia mintis jam atėjo pamažu, sužinojus, jog pasikėsinimo data sutampa su pirmo Marijos pasirodymo 1917 m. gegužės 13 d. data. Tada, 1981 m. liepos 18 d., tuometiniam Tikėjimo mokymo kongregacijos prefektui Franjo Seperui jis liepęs į Gemelli kliniką jam pristatyti abu vokus su apreiškimais Mariją regėjusiems vaikams. Perskaitęs jis tapo tikras, kad regėjimuose minimas kulka pakertamas „baltai apsirengęs vyskupas“ esąs jis pats ir kad jį apsaugojusi Dievo Motina: „Viena ranka šovė, kita – nukreipė kulka.“ Ilgai popiežiui nedavė ramybės per apsilankymą kalėjime Ali Agdžos užduotas klausimas: „Kodėl jūs nemirėte?“ Agdža per susitikimą išsamiai klausinėjęs apie Fatimos Dievo Motiną.

Dziwiszas taip pat pasakoja, jog popiežius, dar būdamas Krokuvos arkivyskupu, buvo nuolatos šnipinėjamas Lenkijos saugumo tarnybos, o jo rūmai buvo prikaišioti „blakių“. Svarbius dalykus kardinolas aptardavęs pasivaikščiojimui ar išvykui automobiliu metu. Valdžia 1983 m. Tatrų kalnuose surengė Jono Pauliaus II susitikimą su Lechu Walesa. Susitikimo metu popiežius, pastebėjęs saugumo tarnybos manipuliacijas, nedelsdamas kartu su Walesa išėjo iš patalpos, atsisėdo su juo ant suolo koridoriuje ir ten pasikalbėjo.

Pasak Dziwiszo, Jonas Paulius II galvojęs ir apie pasitraukimą iš tarnybos. Jis svarstęs, ar greta pareigos sulaukusiems 80 metų kardinolams pasitraukti iš tarnybos tokia pareiga neegzistuoja ir popiežiams. Jonas Paulius II dėl to konsultavęsis su savo artimiausiais patarėjais, tarp jų ir kardinolu Josephu Ratzingeriu. Nuodugnai peržiūrėjęs atsistatydinimo pareigą sulaukus 80 metų nustačiusio Pauliaus VI tekstus, jis priėjo prie nuomonės „paklusti Dievo valiai ir likti tarnyboje to, kol to norės Dievas“. Tačiau kartu, pasak ankstesniojo sekretoriaus, nustatė, kaip reikėtų elgtis, jei jis nebegalėtų vykdyti savo tarnybos. Jonas Paulius II buvo numatęs ir tokią galimybę, jei to būtų panorėjęs Dievas.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
vysk. Jonas Kauneckas
mons. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
kun. Arūnas Poniškaitis
kun. Domas Gatautas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2007, „Bažnyčios žinios“